

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.345
za inostrane, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Kriza zaupanja v državo

Te usodne besede je za letošnjo Veliko noč napisal dr. Gregor Žerjav: »Smo sredi krize zaupanja v državo...« Sedaj, ko smo si ogledali že vse druge dele in lastnosti zadnjega Žerjavovega članka, izluščimo še to misel in ji dajmo značaj in pomen, kakšnega zasluži.

Dr. Žerjav je namreč v tem stavku povedal za SDS žalostno resnico. SDS in KDK delata od zadnjega volivnega boja dalje tako politiko, da dejansko izražata pri vsakem svojem koraku, pri slednjem političnem nastopu nezaupanje do države. Vodja SDS je v znanji seji finančnega odbora pred volitvami otvoril ta način politike z grožnjo splošnega narodnega upora. Tedaj je vrgel med svoje volivce znano Gambettovo krilatico o pravičici do revolucije. Nič ni pomagalo ogorčenje vse javnosti, SDS se je istovetila s svojim voditeljem in vztrajno nadaljevala usodno gonjo. V narodni skupščini so se taki prizori ponavljali. Voditelji SDS so s parlamentarne tribune govorili o razmerah v naši državi tako, da so bili njihovi govori najizbranejše gradivo vsem zunanjim in notranjim sovražnikom naše države. Z naslado je italijanski tisk ponatiskoval in komentiral Pribečevičeve govore. Po teh govorih je svet sodil, da se Slovincem in Hrvatom v Jugoslaviji godi neprimerno slabše kot pod bivšo nemško-madžarsko raznarodovalno dobo. Če bi tedaj ne imela država močne vlade, če bi notranji dejanski položaj ne bil popolno nasprotje Pribečevičevih govorov, bi bili le-ti zapustili trajne, za vse Jugoslovane usodne posledice.

S stopnjevanju strastjo nadaljuje SDS gonjo proti ugledu države, odkoder čuti, da ima ledja varnejša vsled Radičevih pomoči. V HSS je defetizem itak doma. Zato je HSS najlaže in najhitreje sprejela to najslabšo lastnost svoje nove posestrine. Nov višek protidržavne propagande smo doživeli v nezasišani obdolžitvi nekdanje kraljevine Srbije, da je ona radi morja začela vojno. Odjeknilo je to v svetovnem, zlasti nemškem časopisu. Še mesece po usodnem dnevu so največji nemški listi prinašali kar stenografske zapisnike tiste seje in označevali ta dogodek v Belgradu kot zgodovinsko dejstvo, ki bo še v važnih trenutkih služilo kot nemški dokaz, da ni ona kriva svetovne vojne, ampak mala Srbija.

Prav ta čas se vsak dan ponavlja gonja proti velikemu angleško-amerikanskemu posojilu, ki ga sklepamo. Naša država je danes v svetu že tako ugodna, da je velesile kakor tudi manjše države, sicer morda z zavistjo a vendar s spoštovanjem spremljajo pri tem velikem gospodarskem uspehu. Edino italijansko časopisje, ki hoče preprečiti vsako našo okrepitev, neprestano vpije in spletkari proti posojilu, da bi nam vsaj otežkočilo pogoje posojila, če ga že preprečiti ne more. Poleg Italijanov pa so edini vztrajni notranji nasprotniki posojila naši bivši hura-Jugoslovani v KDK. Upravičeno trdimo, da nam ti slednji veliko bolj škodujejo kot prvi. Kajti ves svet, posebno pa Angleži in Američani, dobro vedo, da korist italijanske ekspanzije zahteva slabotno, siromašno sosedo na Balkanu, da je Italija naša trajna in dosledna nasprotnica v zunanji politiki in meddržavnem gospodarstvu. Zato se nihče ne čudi, če Italijani izpodbijajo naše posojilo. Huje pa je, če vstajajo proti posojilu s toliko brezobzirnostjo domači politiki, domači listi in celo stranke. Ta gonja je učinkovitejša škodljiva, ker je znamenje naše notranje bolezni in ker jo inozemec ne more preceniti in pretehtati njenih vzrokov s tisto preciznostjo, kakor gonjo, ki jo povzročajo zunanje politične razmere. Ugovori, ki jih dviga KDK proti posojilu, posojila sicer preprečili ne bodo, reča močno lahko poslabšajo pogoje, pod katerimi bomo morali posojilo sprejeti. Te gonje ne upraviči prav noben drugi razlog kot čisto nemoralni strankarski fanatizem, ki skuša onemogočiti nasprotniku uspehe tudi tam, kjer gre za čisto državne, gospodarske, vsem državljanom enake potrebne zadeve splošnega blaga.

Tako ravnanje je znak popolne otopelosti za državno skupnost, je znamenje globoke politične degeneracije. To delo opozicijskih voditeljev in njihovega strankarskega tiska ubija v pristaših in bralcih smisel za skupno odgovornost, čuvstvovanje za državno občestvo in množice demoralizuje, tako da ostane samo prazno nerazpoloženje in nezaupanje do države, kakor je g. dr. Žerjav čisto dobro označil učinke in uspehe svoje politike.

Strašno je priznanje dr. Gregorja Žerjava. To je odkritje doslej le slutene notra-

Novo politično življenje v Belgradu

r Belgrad, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Nocoj ob pol 9 se je vrnil v Belgrad Nj. Vel. kralj z Belja, kjer se je mudil preko velikonočnih praznikov s svojo rodbino. Nj. Vis. kraljica je s kraljevo rodbino še ostala v Belju. Nj. V. kralj je takoj po prihodu sprejel merodajne politične činitelje.

Ob 10. zvečer se je iz Splita vrnil vladni predsednik g. Velja Vukičević, kjer je s svojo rodbino prebil velikonočne praznike.

Gospodarsko - finančni odbor ministrov je imel popoldne sejo. Razpravljali so o najetju posojila. Svoje predloge bo jutri predložil ministrskemu svetu, da se najetje inozemskega posojila končno veljavno odpravi z dnevnega reda. V zvezi s tem se je danes vršil dolg sestanek med g. Ljubo Davidovićem in notranjim ministrom g. dr. Korošcem. Poleg tega sta oba voditelja razpravljala o političnem položaju. Kolikor smo zvedeli, stoji g. Davidović odločno na stališču, da je sedanjí položaj edino možen in da ga bo on z vsemi svojimi močmi podpiral.

Na jutrišnji seji ministrov se bo tudi razpravljalo o sklicanju narodne skupščine, ki ima obširen program dela. — Predvsem se bo bavila s podaljšanjem stanovanjskega zakona, glede katerega se dela velika propaganda s te in z one strani. Danes so obiskali narodno skupščino in vse ministre, med drugimi zastopniki organizacij hišnih posestnikov in predložili svoje resolucije. Za jutri se pričakuje obisk zastopnikov najemnikov.

Ljublianski podžupan v Belgradu

r Belgrad, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Včeraj je prispel v Belgrad ljubljanski podžupan g. profesor Evgen Jarc, ki je tekom svojega bivanja v Belgradu obiskal merodajne činitelje, da jih zainteresira za potrebe ljubljanske mestne občine. Zelo dolgo se je razgovarjal z notranjim ministrom g. dr. Korošcem.

Vukičević v Zagrebu

č Zagreb, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne točno ob 10. uri je dospel v Zagreb ministrski predsednik Velja Vukičević s splitskim brzovlakom. Na kolodvoru so ga pričakovali veliki župan dr. Stopar, župan Heinzel, predsednik Trgovske zbornice Arko, odbor zagrebske organizacije radikalne stranke, nekoliko višjih uradnikov in zastopnikov zagrebskih listov ter precej občinstva. Vukičević novinarjem ni hotel dati nobene izjave, temveč se je odpeljal v prostore zagrebske organizacije radikalne stranke, kjer je imel konferenco s svojimi pristaši, na kateri so, kakor doznava Vaš dopisnik, razpravljali o položaju radikalne stranke na Hrvatskem. Vukičević je podal izjavo o političnem položaju, posebno glede kmetskodemokratske koalicije. Vukičević se je izjavil slično, kakor pred par dnevi v Splitu, da ni nobene potrebe, da se sprejme v vlado ta koalicija, da se bo izvedla stabilizacija dinarja in da so vsi naporu koalicijske v tem pogledu odveč. Nato se je odpeljal v prostore Trgovske zbornice, kjer je imel konferenco z Markom Bauerjem o zahtevah hrvatskega gospodarstva in o splošnem položaju na Hrvatskem. Popoldne je g. Arko spremljal Vukičevića na kolodvor. Odpeljal se je z belgrajskim brzovlakom.

r Belgrad, 18. apr. (Tel. »Slov.«) Današnja »Pravda« prinaša iz Zagreba sledeče poročilo od svojega zagrebskega dopisnika Jakovljeviča: Danes ob 10 dopoldne je prispel v Zagreb vladni predsednik g. Vukičević. Na kolodvoru so ga sprejeli zagrebski župan g. Heinzel, radikalni poslanec g. Sretan Sretenović, predsednik trgovske zbornice g. Arko, predsednik zagrebske organizacije NRS g. Trbojevič. G. Vukičevića je g. Trbojevič peljal v radikalni klub, kjer so ga pristrčno pozdravili. Najpreje je govoril g. dr. Trbojevič, ki je dejal:

Doslej so trije vladni predsedniki obiskali zagrebske radikale, gg. Stojan Protič, Nikola Pašić in sedaj Velja Vukičević. Nato je g. Trbojevič govoril o razvoju NRS v teh krajih. NRS je utemeljena kot protiutež proti Radiču

in Pribečeviču. Omenil je težave, na katere je NRS naletela v teh krajih. Radikali v Zagrebu niso imeli nobene pomoči od strankinega vodstva v Belgradu. Enkrat so tukajšnji radikali služili za obračun z radičevci, drugi s samostojnimi demokrati. Tukajšnji radikali niso nasprotni sodelovanju z demokrati. Oni namreč zasledujejo iste cilje, kakor demokrati. Zeliyo, da bi prišlo do čim ožjih zvez med tukajšnjimi radikali in vlado.

Takoj po Trbojevičevem govoru je vstal g. Vukičević in se zahvalil za pozdrav. Dejal je, da je dobro poučen o razmerah tukajšnjih radikalov in da ve, da žive v zelo težavnih razmerah. Vzrok temu je ta, ker je bil Pribečević dolga leta ekspert na Hrvatskem in ker so bili njegovi nasveti vedno sprejeti kot taki.

Pribečević je veliko let govoril v imenu Hrvatov, vladal s Hrvatsko. Njegova krivda je, da je prišlo do sedanjega stanja. Radič je prišel do sedanje moči samo s Pribečevićevo nespretnostjo. Predsednik poudarja, da je imela gospodarska konferenca v Zagrebu strogo nestransko značaj. Vlada je že preje sklenila, da se na tej konferenci ne bo niti najmanj govorilo o kakih političnih vprašanjih in da se bo gospodarsko-finančni značaj te konference na vsak način obvaroval. Če pa sta gg. Radič in Pribečević na gospodarski konferenci dvignila krik in vik in če sta tej konferenci dala političen značaj, je to njuna krivda. G. Vukičević misli glede Radičevih napadov na žide, da bo g. Radič pač sam, kakor vedno tudi tokrat občutil posledice na svojih ramah. Nato je g. Vukičević obljubil, da bo prišlo med tukajšnjimi radikali in vlado do stika in da bo razmerje med njimi vedno pristrčno. Vsi ministri, ki bodo odslej prišli v Zagreb, bodo obiskali radikalno organizacijo. Končno pravi g. Vukičević, da nikakor ne želi kakih posebnih sporov z glavnim odborom NRS. Če pa do teh sporov pride, se jih nikakor ne boji. Po njegovem mnenju je o vsem tem treba sklepati v klubu.

Nato je g. Vukičević s predsednikom zagrebske zbornice TOI g. Arkom odšel v predsedništvo zbornice TOI in z njim imel kratko konferenco.

Stresemann o gospodarski obnovi Nemčije

v Berlin, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister dr. Stresemann je imel danes na zborovanju nemške industrije in trgovine velik govor o svetovnogospodarskih vprašanjih. Poudarjal je pomen vrnitve nemškega imetja in finančno obremenitev, ki izhaja iz reparacijskih obveznosti. Tri četrtine nemškega izvoza gredo v evropske države, tako da je Nemčija tesno spojena z ostalimi evropskimi državami. Samo mednarodna izmenjava blaga more spraviti Nemčijo zopet kvišku in samo z mednarodnim sodelovanjem

nje propasti KDK. Noben separatizem, federalizem, lokalizem ni niti od daleč tako škodljiv kot tak splošen protidržaven, protinaroden in antidemokratski defetizem.

se more pospeševati narodna obnova. Zato se mora pozdraviti, da tudi Društvo narodov posveča svoj interes bolj mednarodnim gospodarskim vprašanjem, tembolj, ker je vsa Evropa napram ostalim celinam v svojem gospodarskem razvoju bolj zaostala. Društvo narodov je spoznalo, da to ne more dalje tako ostati. Za Nemčijo bo v tej zvezi tudi končna rešitev reparacijskega problema igrala odločilno vlogo ter so že vidni nezmotljivi znaki, da je to že v teku.

Nov nemški uspeh

v Pariz, 18. apr. (Tel. »Slov.«) »Matin« poroča, da so se v zvezi s potovanjem Parker Gilberta med interesiranimi vladami že začela pogajanja v svrhu znižanja nemškega reparacijskega dolga od 6 milijard na 1.6 mili-

General Nobile.
K njegovemu poletu na severni tečaj.

jarde funtov, kar se je v razgovorih s Parker Gilbertom označilo kot najneobhodnejši korak k splošni likvidaciji vseh vojnih dolgov. Tudi francoski politični in finančni krogi zavzemajo simpatično stališče glede znižanja nemškega dolga in mobilizacije nemških industrijskih in železniških obilicij.

Nova sleparija v Monostru

v Pariz, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Petit Parisien« z Dunaja, se zdi, da se je pri preiskavi monostrske afere izvršila nova prevara. Material, ki se preiskuje sedaj, je skozi in skozi neporabna stara avstrijska vojaška last, dočim so verjetno strojnice, ki so jih dobavili Italijani, odstranili.

v Budimpešti, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Komisija Društva narodov za preiskavo v Monostru je danes dokončala svoje delo. En del članov komisije je že odpotoval, ostali pa zapustijo Madjarsko jutri.

Francoske kandidatne liste gotove.

Pariz, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) 17. t. m. opolnoči so bile sklenjene kandidatne liste, ker se po določilu zakona kandidatna lista pet dni pred volitvami ne sme več spreminjati. Skupno kandidira 3800 kandidatov.

Za Besarabijo manifestira tudi Jorga.

v Bukarešti, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Šef narodne stranke prof. Jorga je sprejel vabilo vlade za udeležbo pri proslavi desetletnice priključitve Besarabije k Romuniji. Vest o sprejemu vabila je v političnih krogih napravila veliko senzacijo, ker je Jorga skupno z narodnokrmetsko stranko deloval za strmoglavljenje sedanje vlade.

Sovjetski strah pred mednarodnim kapitalom

v Moskva, 18. apr. (Tel. »Slov.«) V svojem govoru pred instancami stranke je Stalin afero v Sahtih izrecno označil kot delno akcijo inozemske gospodarske intervencije za strmoglavljenje sovjetske oblasti. Meščanski specijalisti so s podporo emigrantov in inozemskih organizacij in s pomočjo inozemskega kapitala po žitni krizi, ki so jo povzročili notranji sovražniki, poskušali izzvati krizo v industriji. Rusija vztraja v smeri svoje zunanje politike in mora zato vedno računati s tem, da bo mednarodni kapital poskušal slične sunke, kakor v Sahtih. Sklepi stranke in govori zadnjih dni dokazujejo, da se bodoči proces proti inženjerem ne bo vodil pod vidikom posameznih meščanskih škodljivcev, temveč pod pretvezo, da gre za velikopotezno inozemsko akcijo za uničenje sovjetske oblasti.

v Moskva, 18. apr. (Tel. »Slov.«) V Moskvo prepeljane tri nemške inženjerje, ki so bili aretirani radi afere v Sahtih, je mogel sedaj obiskati zastopnik nemškega poslanstva, ki je ugotovil, da je njihovo stanovanje, prehrana in zdravstveno stanje zadovoljivo. V kratkem bo nemški poslanik osebno obiskal zaprte inženjerje.

Sovjetska ekspanzija v Aziji

Kovno, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Iz Moskve se poroča, da je afganistanski poslanik v Moskvi naznanil uradno, da pride tja afganistanski kralj 4. maja. Afganistanski poslanik v Turčiji je nujno pozvan, da pride v svrhu razgovorov ob prihodu kralja v Moskvo. Iz Moskve se dalje poroča, da bo sovjetska vlada predložila v podpis gospodarske pogodbe med Rusijo, Afganistanom, Turčijo in Perzijo.

Najboljše

nabavite nogavice, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce, gumbe, vezenino, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

IŠIAS

in slične reumatično-neuragične boleti le-
čitel — Izlečenje v 3 dneh zamčeno.

Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI
Trieste, VI. Fabio Filzi 23.

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda
50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad
devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko!
Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Ključavnič. pomočnik
išče mesta, vešč tudi in-
stalacije vodovoda. —
Brezar Stanko, Maribor,
Koroška cesta št. 41.

Vrtnar

starejši, oženj., vešč vseh
del te stroke, z večletn.
spričevani, trezen in skr-
ben, želi stalne službe. —
V najem vzame tudi manj-
še posestvo v bližini me-
sta ali večje industrije.
Naslov v upravi št. 3149.

Dekle mlajših let,
katero je vajeno kuhanja
in gospodinjstva, išče pri-
merne službe. Gre tudi
na deželo za gospodinjstvo.
Informacije daje uprava v
Mariboru pod »Dekle«.

Iščem službo

hlapca ali kočijaža
Nastop 1. maja. Naslov
pove uprava lista št. 3358.

Začetnica

išče službe kot nataka-
rica. Nastop s 15. majem.
Dopise na upravo lista
pod »Poštena« št. 3360.

Dobra kuharica

zvesta in poštena, govori
nemško in slovensko, sta-
ra 37 let, želi službe k
dobri družini. Dopise na
upravo »Slovenca« pod
»Čedna«.

Proste službe

POSTREŽNICO (kuhari-
co) srednje starosti, va-
jeno vseh hišnih del za
cel dan, sprejem takoj.
Naslov pove uprava »Slo-
venca« pod št. 3373.

GOSPODIČNA, ki dobro
igra prve gosli ali kateri-
koli instrument, se išče
za damsko kapelo. Spre-
me se tudi dobra sopra-
nistinja za petje. **Slavko**
Raškaj, Banjaluka. 3290

Kuharica

se išče za dobro krščan-
sko hišo v Ljubljani. Ozi-
ra se na daljša spričevala
in poštena dekleta, naj-
raje z dežele. Plača po
zmožnosti med 400—600
Din. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Stalna
služba« 1911.

Zastopnike

za prodajo drž. srečk na
obroke, iščemo. Stijalni,
brezkonkurenčni zaslužek.
Razen izdatne provizije
še »posebno fiksno na-
grado« za gotovo količi-
no srečk. — Bančna po-
slovalnica Bezjak, Mari-
bor, Gosposka ulica 25.

Sprejme se takoj več
izkušenih

šivilj klobukov

(stafirerici) v tovarno klob-
ukov **Bogataj & Janc,**
Radovljica. Plača po do-
govoru ali akord.

Brusača in vajenca

pridnega, sprejme

Franjo Kunovar,
kamnosestvo, pokopališče
Sv. Križ, Ljubljana.

V MARIBORU

je najugodnejši nakup
galanterije - drobnarije -
parfumerije - papirja -
pletenin - čevljarških po-
trebščin - motovoza - vr-
varskih in pletarskih iz-
delkov - na debelo in na
drobno - pri

DRAGO ROSINA
Vetrinjska ulica št. 26.

Žaganje

oddaja vedno po nizki
ceni parna žaga
V. SCAGNETTI
v Ljubljani, za
gorenjskim kolodvorom.

ZDRAVILIŠČE

Dobrna pri Celju

Izredni popusti od
15. aprila do 14. jun.

Dvajsetdnevno zdravljenje
(dovoz, stanovanje, hra-
na, kopeli, zdravnik, od-
voz) za drž. in oblastne
uslužbenke ter člane vseh
boln. blagajn 1140 Din, za
vse druge 1320 Din. —
Prospekti pri upravi zdra-
vilišča in Tourist office,
Ljubljana.

Drva

bukove in hrastove od-
padke od parketov, do-
stavlja po nizki ceni na
dom parna žaga

V. SCAGNETTI
v Ljubljani, za
gorenjskim kolodvorom.

Brusni kamen

Izkopinska podjetja pro-
sim, da mi nemudoma
pošljete vzorčni cenik
rudninskih kosnih brus-
nih kamnov. **Štefan Be-
jek, Krog št. 48, p. Mur-
ska Sobota, Prekmurje.**

Za bolne na sladkorni
bolezni priporočam vedno
svežo

GRAHAM-MOKO

trdka A. Volk v Ljub-
ljani, Resljeva cesta 24.

Trboveljski premož,
drva!

Pogačnik, Bohoričeva ul.
št. 5. — Telefon: 2039.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in
ročna dela, dobite po
najnižjih cenah pri
PRELOGU, LJUBLJANA
Stari trg 12 - Židovska 4

Električna centrala v Cerkvenici

išče za stalno nameščenje proti mesečni
plači popolno izvežbanega

monterja

ki mora biti popolno verziran v proizvodnji
hišnih Bergmanovih instalacij, razumeti se
mora na dela pri transformatorjih in na
mreži nizke in visoke napetosti. Biti ne sme
starejši od 30—32 let. Ponudbe s prepisi
spričeval in zahtevo plače najdalje do 22.
t. m. — Nastop takoj.

Ni zdravja brez dobre prebave!

Čutite li pritisk in napetost v želodcu po
jedi ali kiali okus v ustih? Trpiti li na trdo-
vratnem zaprtju, omotici ali pomanjkanju
spanja? Ali Vas muči glavobol, bolečine v
želodcu ali slabost? Morda imate izpuščaj
na koži, nastale vried slabe prebave! Pre-
pričajte se tudi Vi, da preizkušena zdra-
vilna specialiteta **FIGOL**-eliksir urejuje
prebavo in Vam vrača zdravje. **FIGOL**
proizvaja in ga po povzetju razpošilja s
navodilom o uporabi

LEKARNA dr. Z. SEMELIČ DUBROVNIK 2

Izvirni zabojček
s 3 steklenicami z ovojnitno in poštno
Din 185.—, 8 stekl. Din 245.— 1 stekl. Din 40.—.

Vaša želja se Vam izpolni

in imeli boste obleko in perilo iz najbolj-
šega, novomodnega blaga po zelo nizki
ceni, ako si isto nabavite pri trdkih

L. N. Šoštarč - Maribor,
Aleksandrova cesta 13.

Trstie

za strope

izdelujem z najmo-
dernimi stroji in iz
najboljše materije
jale ter dobavljam
v vsaki množini po
najnižji ceni.

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22. Telefon 2513.

Tovarniško skladišče

za celo kraljev. SHS

platnene obutve

zgumljavim podplat:
iz slovite svetovne
tovarne »Hutheinson«
znamke »ORAO«, ki
e po kakovosti naj-
boljša in najtrpež-
nejša, se nanaja pri

Kosti Nikolčič

1. drug

Beograd

Knez Mihajlova 12.
Prodaja se samo
trgovcem na debelo
po zelo ugodnih cenah

AKO POTREBUJETE

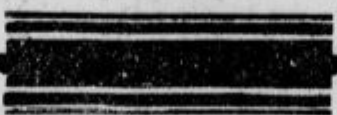

JUGOSLOVANSKO TISKARNO V LJUBLJANI

BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA LJUBLJANA

UMETNIŠKI GRAFIČNI ZAVOD

V KATEREM SO ZASTOPANE VSE
MODERNE GRAFIČNE PANOG. VSA
GRAF. DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO,
SOLIDNO IN PO ZMERNIH CENAH

BAKROTISK ♦ SVETLOTISK
OFFSET- IN LITOGRAFSKI TISK
KLISARNA ♦ TISKARNA
ZA KNJIGO- IN UMETN. TISK

Pohištvo

posteljnina, vložki, modroce, zastori, postelj. odeje,
pohištvena tkanina itd., najboljše in najceneje pri

KARLU PREIS, Maribor
Gosposka ulica 20. — (Brezplačni ceniki.)

Razpis

Odbor za zgradbo novega železniškega po-
stajališča v Jevnici, med post. Laze in Kresnice
razpisuje za zgradbo postajnega
poslopja ofertalno licitacijo

zidarskih, tesarskih, mizarskih, kleparskih, klju-
čavničarskih, pleskarskih in slikarskih del.

Podrobnejša pojasnila, načrti in troškovnik so
na vpogled vsak dan v šoli v Jevnici.
Ponudbe je poslati najkasneje

do 29. aprila 1928 do 2. ure popoldne

v zaprti kuverti »Odboru za zgradbo postajališča
v Jevnici«, pošta Kresnice.

Odbor si pridrži pravico proste oddaje del
kateremukoli podjetju, ne glede na višino vlo-
žene ponudbe.

Objava

ZDRUŽENE PAPIRNICNE VEVČE, GORIČANE
in **MEDVODE D. D. V LJUBLJANI** objavljajo, da
se bo vsled sklepa obnega zbora z dne 16. aprila
1928 počenši s 1. majem 1928 izplačevala na

družbine delnice vstevši delnice valorizacijske emisije
8% dividenda

in sicer se bo vnovčil kupon št. 8 z
8 Din

pri **Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani** in pri
Opštem jugoslovanskem bankarskem društvu a. d.
v Zagrebu.

Od istega dneva dalje se bo počela vršiti po-
tom obeh naved. bančnih zavodov razdelitev z va-
lorizacijo pridobljenih 50.000 komadov gratis del-
nic v nominalu po 100 Din med dosežanje delni-
čarje v razmerju na 4 stare delnice po 1 nova
gratis delnica, udeležena že na dobičku za l. 1927.

Gg. delničarji se vsled tega naprošajo, da naj
povodom vnovčenja kuponov družbenih delnic za
leto 1927, predložijo enemu izmed obeh navedenih
bančnih zavodov tudi svoje stare delnice, da se
na njih označi dodelitev že na dobičku za l. 1927.
udeleženih gratis delnic.

Kot obračunski kurz za presežke ali primanj-
kljaje na starih delnicah velja baza 136 Din za
staro delnico incl. kupon 1927.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1928.

Upravni svet.

Potrji globoke žalosti naznanjamo,
da nas je zapustila naša nad vse ljub-
ljena zlata mama, gospa

Neža Virant

Danes 17. aprila ob pol 8 zjutraj,
previdena s tolažili sv. vere, je mirno
v Gospodu zaspala.

Pogreb predgrađe pokopnice se vrši
v četrtek, dne 19. aprila ob pol 4 iz
mrtvašnice deželne bolnice.

Ljubljana, dne 17. aprila 1928.

Globoko žalujejo rodbinice:
VIRANT, KORBAR, KONČINA.

V globoki žalosti javljamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem pre-
tužno vest, da je naša nadvse ljubljena
hčerka, oziroma sestra

KLARA

danes ob 1. uri popoldne po daljšem
trpljenju mirno v Gospodu zaspala. —
Pogreb ljubljene se bo vršil v torek dne
17. aprila ob 3 pop. iz mrtvašnice žen-
ske bolnišnice na mestno pokopališče. —
Sv. maša zadušnica se bo darovala v
petek dne 20. aprila ob pol 8 zjutraj
v kapiteljski cerkvi. — Priporočamo jo
v blag spomin in molitev.

Novo mesto, dne 15. aprila 1928.

Žalujoča rodbina Šproc.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Četrtek, 19. aprila. Leon IX., papež. Konrad. Ema vdova. Krescencij spozn. — Jurij: Neža Mont.

Dunajska vremenska napoved za 19. apr. Večinoma jasno, mrzlo, nevarnost slane.

ZGODOVINSKI DNEVI.

19. aprila: 1917 se je senat Zedinjenih držav izrekel za splošno brambno dolžnost. — Nizozemska je proglasila svojo nevtralnost. — 1910 je umrl polkovnik Aleksander Mašin, vodja zarote proti kralju Aleksandru in kraljici Dragi. — 1882 je umrl naravoslovec Charles Darwin. — 1881 je umrl v Londonu angleški zdravnik lord Beaconsfield (Benjamin Disraeli). — 1911 je umrl slovenski slikar Ivan Grohar. — 1560 je umrl Filip Melanchton. — 1759 se je rodil dramatik Avgust Viljem Iffland. — 1824 je padel v Missolunghiju na Grškem angleški pisatelj lord George Byron. — 1906 je umrl v Parizu francoski fizik Pierre Curie, najditelj radiuma. — 1893 je bil v Tupaličah v kamniškem okraju velikanski požar, ki je uničil 12 poslopij.

★ Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer odputuje meseca maja v Rim.

★ Umrl je v Trbovljah Edvard Kukman, po celi Sloveniji dobro znani in spoštovani mož, organizator krščansko-socialnega delavstva in vpliven govornik. Prepotoval je Bosno, Vojvodino, Hercegovino kot tajnik Rudarske zveze krščanskih socialistov in dramil iz spanja nezavedne rudarje. Ker se je postavil za delavske pravice, zato je bil preganjan in je trpel veliko pomanjkanje. V bedi si je nakopal bolezen, sušico, ki ga je sedaj spravila v prerani grob. Ob času stavke leta 1923. je bil kot voditelj delavstva odpuščen iz službe trboveljske premogokopne družbe, sprejet je bil nato kot vesten delavec električne stroke pri kemični tovarni in steklarni v Hrastniku, ki sta mu tudi nudili za časa njegove dveletne mučne bolezni znatno materialno podporo. Bil je plemenit mož, kremenitega, energičnega značaja, strašil se ni nobenega boja in ne dela. Njemu enakih nam mnogo manjka. Ohranimo mu blag spomin!

★ Shod SLS pri Sv. Benediktu v Slov. goricah se vrši v nedeljo 22. aprila po rani sv. maši na prostoru pred cerkvijo. Govorila bosta narodni poslanec Franjo Zebot in obl. odbornik Marko Krajnc. Na shod so vabljeni tudi naši možje in fantje iz sosednjih župnij.

★ V Ameriko se je odpeljal na dva-mesečno poučno potovanje naš sportni urednik g. profesor dr. Vinko Šarabon.

★ I. P., Godič, Kamnik — star naročnik — redni plačnik — če je mogoče mu nagrado nakloniti. — S to pesmico se je pred nekaj meseci obrnil do naše uprave neki naročnik »Slovenca«. Slo je takrat za zbranje prvih letošnjih nagrad našega dnevnika. Tudi ob drugem tekmovanju, ki prične s prvim majem in se ga udeleži lahko vsak, kdor najde vsaj pet napak na zadnji strani »Slovenca« v oglasih ter je naročnik našega lista (nov vsaj za dva meseca, star mora imeti 2. junija plačano naročnino do 31. julija), pričakuje uprava nešteto takih in sličnih dopisov.

★ Shod SLS v Šmartnem pod Šmarno goro. V nedeljo popoldne se je vršil v Šmartnem pod Šmarno goro dobro obiskan shod SLS, na katerem so se razpravljale domače strankine zadeve in se je izbral tudi krajevni odbor. Na shodu je poročal tudi obl. poslanec Jož. Gostinčar v oblastnih davščinah in tudi o novih državnih davkih.

★ Shod SLS se je vršil v nedeljo dopoldne v Banjaloki. Ob najboljši udeležbi je poročal narodni poslanec Škulj o delu naše delegacije v narodni skupščini, o novih zakonih in političnem položaju. Za njim je poročal oblastni poslanec g. Peterlin o delu oblastne skupščine. Popoldne ob 3. uri pa je bil javen shod pri Fari, kjer sta poročala ista poslanca.

★ Šmarnice za leto 1928. Skrivnost Marijinega življenja. Spisal dr. Janez Ahčin. 36 Din; Marija, naše življenje. Spisal Filip Terčelj. 22 Din. Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

★ Koncertni nastop »Ljubljane« v Mariboru in Celju se vsled nenadne vpadlih koncertov »Obilica« in »Männergesangsvereina« preloži na poznejši čas. Pač pa nastopi »Ljubljane« v nedeljo 22. aprila ob pol 14. uri popoldne z istim sporedom v župni cerkvi v St. Vidu nad Ljubljano. Sodeluje celotni zbor »Ljubljane« in ravn. stolnega kora gosp. Stanka Premrl. Predprodaja vstopnic v Zakotnikovi trafiki v St. Vidu.

★ Poznejšim rodovom za spomin je sklenila Narodna galerija naročiti bronaste portretne glave prvih dveh ustanovnikov Akademije in Galerije, ki sta darovala po 100.000 Din. Gospoda R. Kollmanna bo portretiral akad. kipar Franc Kralj, gospoda Alojzija Vodnika pa akad. kipar Lojze Dolinar. Oba portreta bosta stalno razstavljena v bodočih prostorih Akademije kot spomenika slovenskega mecenstva.

★ Plemenit dar iz Amerike. Odbor za zidanje »Doma sv. Frančiška« v Črensovcih se je obrnil na prekmurske rojake v Ameriki s prošnjo, da naj s prispevki sodelujejo pri postavitvi tega v socialnem oziru tako važnega zavoda. Prošnjo se je takoj odzvalo 14 Amerikancev, ki so poslali skupno 168 dolarjev. Gotovo je, da bodo sledili tem tudi mnogi drugi.

★ Revizija na veleposestvu v Dolnji Lendavi. Na veleposestvu kneza Esterhazyja v Dolnji Lendavi se vrši revizija agrarnih objektov, ker so bile prejšnje kupčijske pogodbe radi raznih nepravilnosti razveljavljene. Ko bo revizija izvršena, se začne zemlja zopet razprodajati.

★ Sestanek »Ekspoziture prosvetne zveze«. Preteklo soboto se je vršil v Murski Soboti pod okriljem »Ekspoziture prosvetne zveze za Slovensko krajino« sestanek zastopnikov ekspoziture in prekmurskih bogoslovcev. Na sestanku se je razpravljalo o smernicah, po katerih naj bi se v bodoče vršilo ljudsko-prosvetno delo. Med navzočimi je vladalo soglasno mnenje, da je treba posvetiti prosvetnemu delu v Slovenski krajini vse sile in da je zlasti mladi rod poklican, da žrtvuje tej veliki nalogi svoje moči.

★ Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani se odpelje jutri v petek, dne 20. t. m., na koncertno turnejo na Češkoslovaško in na Dunaj ter priredi koncerte v sledečem redu:

Preproge.

Preproge vsake vrste je treba od časa do časa temeljito očistiti, ne samo ker so umazane, ampak tudi radi tega, ker so shojene.

Ni potrebno, da za tako čiščenje izdajate mnogo denarja, »RADION« bo to storil brez velike muke.

Raztopi »RADION« v mrzli vodi, namoči v tej raztopini krpo in s njo v ravnih potezih briši po razgrnjeni preprogi.

Nadaljuj potem to pranje, toda s čisto mrzlo vodo, izkrtai in izpraši preprogo, pa se bo izgled in barva pokazala, kot da je preproga nova.

sobota, 21. Češke Budjevice, nedelja, 22. Pisek, ponedeljek, 23. Plzen, torek, 24. Praga v Smetanovi dvorani Obecnega doma. Ta koncert bo tudi sprejet po praški radio-postaji. V četrtek, 26. je koncert v Olomoucu, petek, 27. v Brnu, sobota, 28. v Bratislavi in ponedeljek, 30. aprila na Dunaju. Pevski zbor se vrne v Ljubljano v sredo, dne 2. maja 1928 ob 6. uri zjutraj. Na programu so sledeče točke: I. del: Jakob Gallus: Musica noster amor. Ave Maria. Laus et perennis gloria. Anton Lajovic: Lan. Bolest kovač. Pomladni spev. Napitnica. II. del: L. M. Škerjanc: Iz cikla Kmetiške pesmi, Jakov Gotovac: Jadovanka za teletom, Josip Slavenski. Molitva dobrim očima, Anton Lajovic: Zeleni Jurij, Emil Adamič: Viola — sopran solo poje gospa Pavla Lovšetova. Emil Adamič: Mlad junak. Tretji del je posvečen narodni pesmi: Mokranjac: II. rukovet in VIII. rukovet. Dev: Meglica, Andel: Igra kolo, Hubad: Gor čez Jezero, Prišla je miška in Škerjanček.

★ Pogajanja med stanovanjskimi najemniki in hišnimi gospodarji v Zagrebu. Včeraj ob 4. uri popoldne se je vršila konferenca med zagrebško organizacijo stanovanjskih najemnikov in med hišnimi lastniki, da se najde kompromis v stanovanjskem vprašanju in da se najemniki s hišnimi lastniki sami pogodijo v tem vprašanju, kakor je svoječasno predlagal dr. Gosar. Nadejajo se, da se bo našla skupna rešitev, s čimer bi se stanovanjsko vprašanje v Zagrebu rešilo na miren način.

★ Požar. V noči na torek je začelo goriti gospodarsko poslopje Matije Praznika v Sp. Hožah. Na kraj nesreče so prišla kmalu gasilna društva iz Hoč, Radvanja in Maribora, ki so ogenj omejila in tako preprečila večjo nesrečo. Kako je ogenj izbruhnil še ni znano, vendar je žandarmerija že na licu mesta aretirala nekega rmoškega, ki se je tam kaj zelo sumljivo obnašal. Praznik ima mnogo škoda, ker je bil zelo nizko zavarovan.

★ Mrtvega so našli. Iz Konjice poročajo: V sredo minulega tedna je odšel z doma na Padeškemvrhu bivši kmet — prevžitkar Martin Založnik po dom. Padežnik. Ker ga le ni bilo domov, so ga šli domači iskat in ga iskali dva dni. Našli so ga v bližnjem gozdu ležečega — mrtvega. Idoč domov od Sv. Kunigunde ga je spotoma najbrž zadela kap. Sodna komisija bo podrobno preučila.

★ V Zagrebu obsojen Slovenec. Svoječasno smo poročali o večjih tatvinah denarja in dragocenosti, ki jih je izvršil sluga v zagrebški nadškofijski palači 18 letni Vinko Sever z Viča pri Ljubljani. V ponedeljek se je vršila pred zagrebškim deželnim sodiščem obravnava, pri kateri je bil Sever obsojen na dve leti ječe.

★ Velik požar. V vasi Katoličko Selišče pri Moslavini na Hrvaškem je te dni nastal požar, ki je vpepil enajstih gospodarjem hiše in gospodarska poslopja. Zgorelo je tudi precej živine.

★ Na begu ustreljen ropar. Preteklo nedeljo je iz sarajevskih zaporov pobegnil znani ropar Hajdarpasič. Na begu je prišel v Višegrad, kjer je vlomil v okrajno glavarstvo in skušal odnesti blagajno. Ob tej priliki je ropar ubil policijskega stražnika Miloša Kuliča. V torek zvečer so ga opazili orožniki na postaji Ustiprača. Ropar je pričel bežati, pa ga je orožnik Uroš Višnjevac dohitel in vrgel na tla. V tem hipu je Hajdarpasič potegnil samokres, ustrelil Višnjevca v trebuh in zopet zbežal. Orožniki so streljali za njim in ga ubili. Ranjeni orožnik po sodbi zdravnikov ne bo okreval.

★ Pri revmatizmu v glavi, kolkih in hrbtu, bolnih živcih, bolečinah v boku in križu se z velikim uspehom rabi naravna »Franz-Josef« grenača za dnevno izčiščenje prebavnega kanala. Vseučiliške klinike potrjujejo, da je »Franz-Josef« voda, posebno v srednji in starejši dobi izborna čistilo za želodec in čreva. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Starofrancoske zgodbe

O pripovedovalcu.

Imel je kralj bajalca, pripovedovalca zgodb, kateri ga je navadno moral razvedriti. Neko noč je bajalec toliko že povedal, da je bil docela izčrpan. Poprosil je kralja, naj ga odpusti, da zaspi. Kralju pa to ni bilo prav nič po volji in zahteval je, naj nadaljuje s pripovedovanjem in naj mu pove dolgo povest: potem bi mu dal zaspati in bi nič več ne zahteval od njega.

Ko je videl, da drugače ne gre, se je lotil bajalec pripovedovanja in začel tako-le:

— Bil je neki mož, ki je imel sto soldov. Sklenil je, da si za ta denar nakupi ovac. Kupil je torej dvesto ovac, po šest beličev vsako. Potem je gnal svoje ovce proti domu.

Bilo je v času, ko so reke visoke in ko naraste preplavljajo bregove. Mož se je našel prek neke reke, videl pa ni mostu in ni vedel, kako bi prišel čez. Končno zasledi majhen čolnec — ni bil kaj močan, nesel bi bil komaj dve ovci hkrati z onim, ki jih je spremljal.

Možak spravi vanj dve ovci, sam pa sede k veslu. In odrine, počasi veslaja proti drugemu bregu...

Bajalec tedaj utihne. In že ga kralj sili, naj nadaljuje.

— Gospod, pravi, čolniček je slab in majhen; reka je hudo široka; mnogo je treba prevesti ovac... Dajmo jim priti na oni kraj...

Tat, ki je lunin žarek objel.

Slišal sem praviti o tatu, ki je stopil v hišo, v kateri je prebival bogatin. Hotel je v njej kra-
sti, pa je splezal na hišno streho. Vrhu strehe se je spravil poslušati, da se prepriča, da v hiši nihče več ne čuje in da lahko po mili volji opravi svoj posel.

Hišni gospodar pa je prav dobro opazil tatu. Brž mu šine v glavo, kako ga bo pošteno potegnil. Prav po tistem reče svoji ženi:

— Povprašaj me prav na glas — kaj zato, če me kdo sliši — odkod meni to veliko bogastvo, ki mi je mogoče z njim danes tako udobno živeti. Prej ne odnehaj, dokler me nisi prisilila, da ti povem.

Ona stori, kar je zahteval: reče na glas: — Gospod, za Boga, povejte mi vendar, kaj ste storili, da ste si nabrali to svoje bogastvo in premoženje. Tega nikdar nisem mogla zvedeti. Nisem Vas nikoli videla, da bi trgovali, ne da bi denar izposojevali in tako toliko zaslužili. Ne vem, kje ste si dobili to svoje imetje.

— Nikar me ne izprašujte takih stvari, odgovori on. Jemljite po svoji volji od dobrot, ki Vam jih je Bog naklonil...

Ona pa sili vanj bolj in bolj in hoče stvar zvedeti za vsako ceno. Mož se močno obira, da bi privolil. H koncu pa ji razodene, ko da bi se ustavljati več ne mogel, odkod njemu bogastvo:

— Bil sem tat svoje dni, pravi, in tako sem obogatel.

— Kako ste vendar kradli? Nihče Vas nikoli ni tožil.

— Moj mojster me je čarovnije učil: če je bil na strehi kake hiše, je sedemkrat ponovil neko besedo. Potem sem objel lunin žarek in se spustil v hišo, kjer sem brez težave pobral vse, kar sem hotel. In ko sem se želel vrniti, sem sedemkrat ponovil čarobno besedo, objel spet lunin žarek in se vrnil po lestvi.

— Naučite me teh besed, dé ona.

— Prav lahke so, pravi mož. Beseda Š a u l je to, če jo sedemkrat ponoviš. Ko sem o se izgovoril, me je lunin žarek prav zlahka ponesel s sabo in v hiši, kjer sem jih izgovoril, me ne staro ne mlado ni zbudilo.

— Primaruha! pravi žena. Zares čarovnija, ki je zlata vredna. Če bom kdaj imela prijatelja ali zlahtko, ki drugače ne bi mogla živeti, jih naučim te čarovnije, pa o'gatijo.

Mož se tedaj obregne, naj molči in zaspi, zakaj dovolj da je bedel in hudo da je zaspan. Žena ga pusti pri miru in on prične smrčati. Ko ga tat začuje, je prepričan, da je zaspal. Čarovnije tat ni pozabil... Sedemkrat besedo ponovi, objame lunin žarek, se ga oklene z nogami in rokami... in pade na tla, kjer si zlo-
mi desno bedro in roko prav tako. Zarek ga je prav slabo nosil... Mož pa, ki je bedel, se dela, ko da ga je hrup prestrašil in vpraša, kdo neki tako ropoče.

— Jaz sem tat, pravi oni, pa sem po nesreči čul Vaše govorjenje. Vaša čarovnija me je nosila tako, da sem pri koncu in ves razbit...

Primejo tatu in brž tečejo po biriče, da jim ga izročijo.

O možakarju in ptici.

Neki mož je imel lep vrt. Po navadi je hodil vanj vsako jutro v lepem letnem času, kadar ptički pojo na mil glas. vsi — veliki in mali. Studenec je izviral v vrtu, ki je zelenel v njegovi moči. Ptice so rade prihajale v vrt in ga polnile s sladkim žvrgolenjem.

Nekega dne stopi možakar v svoj vrt. Počije si v njegovi lepoti. Kar zasliši, kako ptička prepeva. Poželenje ga prevzame, da bi jo prijel: ujame jo torej v zanko.

Ptica ga vpraša:

— Zakaj si se trudil, da bi me varal in me z zvijačo ujel? Kaj meniš imeti od tega?

— Hočem, pravi on, da meni prepevaš.

— Če mi oblubiš, odvrne ptica, da smem iti, kamor hočem, bom prepeval po tvoji volji. Dokler me pa obdržiš ujetega, ne boš slišal ni glasu od mene.

— Če mi ne maraš peti, te snem.

— Mene da bi pojedel? pravi ptiček. Čemu le? Zares sem premajhen. Oni, ki bi me snedel, si nič ne opomore. Če me speče, sem ves suh in droban. Ne uvidim, kako bi me moral pripraviti, da bi imel kaj od mene. A če me izpuštile, zares, prav mnogo pridobite. Zakaj — čista resnica — tri nauke Vam povem, ki jih boste, o gospod, cenili mnogo bolj nego treh telet meso.

Možak ga je izpustil, da je vzletel, potem pa je zahteval, naj svojo obljubo izpolni. Nakar mu ptica odgovori:

— Ne verjemi vsega, kar ti kdo pove. Čuvaj skrbno, kar imaš in glej, da tega ne izgubiš in oblubam ne zaupaj. Ne žaluj preveč za tem, kar si morda izgubil. To-le so, ljubi moj, trije nauki, ki sem ti jih oblubil.

Potem je zletela na drevo in je prav sladko zapela. Nato pa je dejala:

— Bodi ga Bog vsemogočni zahvaljen, da te je tako močno zaslepil in ti vzel pamet in možgane. Velik zaklad si izgubil. Če bi me bil razparal, bi bil drag kamen našel v moji golši, — resnico govorim — ki tehta nič manj od ene unče...

Ko možakar to zasliši, se spusti v jok, stoka in se tolče po glavi in se kesa stokrat, da je ptico izpustil.

— Reva lahkoverna! dé ona, zdi se, da si kar brž pozabil tri nauke, ki sem ti jih dala. Rekla sem ti, da ne veruj vsega, kar slišiš. — Kako da veruješ tako zlahka, da je v moji golši kamen — kamen, ki tehta eno unčo? Jaz vsa ne tehtam toliko! In dejala sem ti, če se še spominjaš, da nikar preveč ne žaluj in ne bodi neutolažljiv radi stvari, ki si jo morda izgubil...

Rekši ptica vzleti in brž odleti proti gozdu.

(Prej. N. K.)

Volivna reforma v Angliji

Zadnjič je angleška spodnja zbornica sprejela načrt zakona o splošni volivni pravici (The Representation of the People Bill). Prvi člen zakonov določa volivno pravico individuov takole: Pravico do vpisov v volivni imenik ima vsaka polnoletna oseba, kateri ni odvzeta na zakonski podlagi volivna pravica, in ki zadosti tem trem pogojem: 1. ima pravilno bivališče; 2. izvršuje poklic v svojem podjetju in 3. je družinski drug osebe, ki ima pravico do vpisa v volivni imenik na temelju izvrševanja poklica.

Po desetih letih vztraja angleški parlament najširšo volivno pravico. Zene, ki so si leta 1918. priborile v Veliki Britaniji volivno pravico, so sedaj v tej popolnoma izenačene z moškimi. Parlament je do prejšnjih 80 let znižal starostno mejo na 21 leto. S tem Anglija dobi še 5.500.000 ženskih volivnih upravičencev; od 26 milijonov volivnih upravičencev je sedaj po novem zakonu 12.250.000 moških in 14.500.000 ženskih. O kakem boju sploh ni sploh govora. Zene, pa tudi najstrastnejše predvojnne feministkinje, so se razvrstile okrog treh starih političnih praporov.

Zanimiva je tudi v novem zakonu ustanova pluralne volivne pravice. Dobi jo vsak ki je v enem volivnem okrožju vpisan kot volivni upravičenec po bivališču, v drugem pa izvršuje svoj poklic. Volivnih upravičencev, ki lahko dvakrat volijo, je največ seveda v Londonu — cela petina dvakratnih volivcev. Njih število je razmeroma majhno: leta 1900. jih je naštetih kakih 190.000, ženska volivna pravica je to število zvišala za 50 odstotkov. Ta pluralna volivna pravica je zadnji ostatek neomejenega pluralnega glasovanja, ki je bil pred dvajsetimi leti ukinjen. Stari državni in veliki nasprotnik pluralne volivne pravice, Joe Chamberlain, ki je osebno imel šest pluralnih glasov, je protestiral leta 1885. proti pluralni volivni pravici in navajal, da ima en birminghamski duhoven celo 23 glasov!

Največ razburjenja je pri tej nedemokratski ustanovi povzročilo dejstvo, da novi zakon ustvarja pluralno volivno pravico tudi za tiste osebe, katerih soprog ima sam dva glasova. To pravijo labouristi in liberalci, je pravi monsturn pluralne volivne pravice.

Ustvaritev tako ogromne mase volivcev je naletelo na pomisleke, zlasti pri politiki, ki niso kaj naklonjeni demokratski pridobitvi načela splošne volivne pravice. Ti pravijo, da je izbor kandidatov zelo slab in da bodo stiki izvoljenih kandidatov in njih volivcev znatno trpeli.

Razdejanje v Bo'gariji

v Sofija, 18. apr. (Tel. »Slov.«) Vaš dopisnik, ki se je vrnil iz krajev, kjer je divjal potres, poroča, da je v Čirpanu 2000, v Borisovgradu pa 1000 hiš skoro popolnoma razdejanih. Kakor po čudežu je le malo ljudi postalo žrtev potresa, vse bolnice pa so polne ranjencev. Večina prebivalstva in tudi ranjenci prebivajo na prostem v šotorih. Potres je sliko pokrajine spremenil. Zginili so griči in nastali so drugi hribi, globoki prepadi so razklali zemljo in na mnogih krajih tečejo izpod zemlje vroči vreli. Včeraj je bilo zopet 15 novih potresnih sunkov, ki so mnoge po prvem potresu poškodovane hiše popolnoma porušili, posebno v okolici Haskova v dolini Marice in v Givrezu ob Donavi. V okolici Čirpana je 15 vasi deloma ali popolnoma porušeni; v tem potresnem središču je nastalo 100 novih vodnih izvirkov.

v Sofija, 18. apr. (Tel. »Slov.«) Včeraj so bili v Čirpanu novi potresni sunki. Vlada pripravlja pomožno akcijo za nesrečne kraje. V potresno ozemlje je bilo odposlano veliko letalo, ki pa je z višine 300 m padlo na tla in se razbilo. Oba letalca sta bila takoj mrtva.

Švehla odpotuje v inozemstvo

v Praga, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) »Lidove Noviny« poročajo, da se je zdravstveno stanje ministrskega predsednika Švehla toliko izboljšalo, da bo v kratkem odpotoval v inozemstvo, da se popravi, kar pa bo trajalo morda eno leto, tako da bo poprej podal demisijo. Vse politične stranke priznavajo potrebo po demisiji razen Češke ljudske stranke, ki zahteva, da naj Šramek ostane namestnik, Švehla pa dalje formalni ministrski predsednik. Zahteva Češke ljudske stranke bo morda tudi prodrla, in sicer bolj radi posebnih razmer v agrarni stranki, kjer je preobličja vodilnih mož in se za kulisami že vodi ostra borba za Švehlovo dediščino.

Novi nuncij v Pragi nastopi.

v Praga, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Novoimenovani praški nuncij Ciriacci dospe v Prago dne 22. aprila. Takoj potem se bodo začele razprave za razmejitev češkoslovaških škofij, kakor to predvideva modus vivendi.

Dr. Beneš v Londonu.

v London, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je danes došel v London. Tekom prihodnjih dni bo imel razgovore s Chamberlainom in z vodilnimi osebami Foreign Officea o vzhodnoevropskih političnih in gospodarskopoličnih vprašanjih.

v New York, 18. apr. (Tel. »Slov.«) Organizacija demokratske stranke v New Yorku je proglasila za svojega oficijelnega kandidata guvernerja Smitha, ki ga bodo najbrže priznali tudi na jugu.

Škandali in viharji prizori pri sprejemu fašistov v Budimpešti

v Budimpešta, 18. apr. (Tel. »Slov.«) Na večerajšnjem banketu vladne stranke na čast fašist. poslancem je ponovno prišlo do brezprimernih prizorov pobratimstva. Italijani in Madjari so se objemali in prisrčno poljubovali. Dne 21. t. m. bodo narodna društva priredila velik slavnosten obhod z manifestacijami pred italijanskim poslanstvom.

v Budimpešta, 18. apr. (Tel. »Slov.«) V parlamentu je danes o priliki poseta italijanskih fašistovskih poslancev prišlo do hrupnih, viharjih in škandaloznih prizorov. Ko so se fašisti pokazali na tribuni, jih je vladna stranka pozdravila z vzkliki: »Eljen« in »Evviva«, naenkrat pa se je iz vrst socializmov zaslišal klic: »Matteottijevi morilci!« Fuj, dol, na vešala z morilci!« Od strani vladne stranke so skušali socialiste prevpiti z glasnejšim pozdravljanjem, socialisti pa so še bolj vzklikali proti fašistom: »Fuj, sramota, vsa Evropa se odvrta od fašistov!« Hrup je trajal 20 minut, potem šele je mogel grof Hunyady pozdraviti italijanske goste. Demokratska opozicija je že pred vstopom Italijanov zapustila razpravno dvorano.

v Budimpešta, 18. aprila. (Tel. »Slov.«)

Podrobnosti o nemškem poletu preko oceana

v New York, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Po viharjem letu sta Fitzmaurice in Schiller od Natashquana dospela v Clarke City ter bosta jutri letela dalje v Lake Saint Agnes pri Murray Bayu, kjer se bosta sestala s Hertom Junker, da se domenijo o vsem nadaljnjem. Rušilec ledu »Montcalm« ni dosegel otoka Greenly. — Sedaj so tudi že znane podrobnosti o poletu preko oceana. Prvih 500 milj od Baldonela so imeli letalci najugodnejše vreme. Potem pa je postalo oblačno in zelo vetrovno in 450 milj pred Novo Fundlandijo se je prvič pojavila megla, ki je segala tako visoko, da »Bremen« tudi v višini 2500 m ni imel nobenega razgleda, tako da je Köhl moral voditi letalo štiri ure, ne da bi kaj videl. Radi defekta v napeljavi za luč so letalci izgubili orientacijo ter so vso noč blodili brez cilja. Nastal je tudi defekt v napeljavi bencina, ki pa so ga popravili. Končno se je začelo daniti in zagledali so pod seboj zemljo, mislili so pa, da je to Nova Fundlandija. Naenkrat se jim je zazdelo, da vidijo zamrznjeno ladjo, in so se spustili nižje, da bi pristali. Videli so pa svetilnik na Greenly Islandu, ki so ga imeli za ladjo. Ker so butnili trdo ob zemljo, se je Köhl ranil na četu, Hünefeld pa na roki, vendar rane niso bile hude. Stražnik svetilnika jih je potem pogostil. Nato so spali 12 ur. V zraku so bili skupaj 36 ur 35 minut. Ameriški listi poročajo, da je Hünefeld izjavil, da bi ustrelil najprej svoje tovariše, potem pa sebe, če bi morali pristati v divji pokrajini.

Prof. Gaetano Salvemini:

Mussolini in fašizem

(Prof. Gaetano Salvemini, ki je znan kot eden največjih italijanskih učenjakov, je bil radi svoje odkrite kritike proti Mussoliniju izgnan iz Italije. Op. ur.)

Mnogo je ljudi, ki se sprašujejo, kaj bo z Italijo, če naenkrat Mussolini umrje. Ali naj računamo v tem slučaju z nenadnim polomom fašizma, ali pa fašizem ne bi zgubil na politični iniciativi, če bi odstopil duce s politične pozornice? Na to vprašanje ni mogoče tako enostavno odgovoriti. Osebo sem pa prepričan, da bi smrt Mussolinija ali njegov prostovoljni odstop trenutnega položaja ne izpremenil.

Mussolini namreč ni ustvaritelj fašistovskega sistema, temveč le njegov najboljši propagandistični šef. Nedvomno bi fašistični režim izgubil silno veliko, če bi bil naenkrat ob njega, kajti Mussolini poseduje neverjetno moč nad svojimi pristaši. Med njegovimi nasledniki, ki pridejo v poštev, ni nobenega, če jih po vrsti pregledamo, ki bi mu bili kos v teatralni pozi, privlačni zgovornosti in dramatičnemu instinktu. Toda vojaška organizacija, ki tvori jedro fašistovskega sistema in ki je gospodar položaja, bo obstojala tudi brez Mussolinija, ker kakor sem že omenil, je ni ustvaril Mussolini, ampak je delovala vedno avtomatično in se je za svojo propagando posluževala le fascinerujoče osebnosti Mussolinija.

Če pa bi bile premagane težkoče pri volitvi ducevega naslednika, potem bi umaknitev Mussolinija iz političnega življenja Italije pomenila za fašistični režim tako rekoč ugoden trenutek. Organizaciji fašizma se je posrečilo spraviti pod kontrolo vso javno upravo in s tem tudi vso državo. Teror, katerega se je fašizem posluževal, je služil namenu uničiti nasprotnike fašizma in jih držati v šahu. Brez tega terorja bi mnogo zakonov, katere je izdal fašizem za Italijo, naletelo brez dvoma na nepremagljivo opozicijo in bi bilo to politično gibanje doživelo velik polom. Ko pa je fašizem spravil najvažnejše zakone pod streho, je stopil, kar se tiče terorističnih sredstev, nekoliko v ozadje.

Toda spomin na vsa dejanja fašizma živi v narodu dalje. V očeh mnogih mojih sodržavljancev, in ne najslabših, velja Mussolini za odgovorno osebnost za vse storjene brutalnosti. Toda Mussolini razume dvigniti fanatizem svojih pristašev do skrajnosti in tako je povzročil tudi nenasiitljivo sovraštvo svojih nasprotnikov, a uničil njihovo življenjsko delo. Po mnenju velikega dela italijanskega naroda velja Mussolini še zmeraj za odgovornega za Matteottijev. Še več: Dokler bo Mussolini ostal pri državnem krmilu, obstoja večna nevarnost novih političnih represalij in visi Damoklejev meč izгона vsako uro nad številnimi, četudi le tajnimi osebnimi nasprotniki Mussolinija. Naravno, da vlada vsled tega neka stalna

Na večerni seji poslanske zbornice je madjarski zunanji minister Valko podal pregled o trenutnem madjarskem zunanjepolitičnem položaju. Izmed vseh sosednih držav so odnošaji z Avstrijo najbolj prisrčni. Tudi odnošaji z Jugoslavijo so se izboljšali po ureditvi 11 gospodarskih, juridičnih in drugih konvencij. Glede Češkoslovaške je položaj težji, ker tamošnje uradno stališče glede položaja Madjarske ne kaže potrebnega razumevanja. O Rumuniji je omenil, da se sporazum glede položaja madjarske manjšine in optantskega vprašanja ni posrečil. Mnogo boljši pa so odnošaji napram posameznim velesilam. Najprisrčnejši so z Nemčijo, dalje pa tudi z Anglijo. Z ozirom na splošni politični položaj je Valko omenil, da Madjarska nikdar ni skrivala, da smatra trianonsko pogodbo za krivično in da se prizadeva doseči izpremembo mirnim potom. Po novem letu se je posrečilo, prepričati inozemstvo o tem, da je trianonska pogodba bila sklenjena na podlagi enostranskih podatkov. Danes je stvar prišla že v vrsto problemov, ki se imajo rešiti mednarodno.

Politična beležnica

Ne boš

Rada bi se oprala SDS očitka nepoštenosti in nedoslednosti. Rada bi zabrisala preklic svojega centralizma in preklic tega preklica. Vso polemiko skuša spraviti s ponavljanjem starih očitkov v drugo smer. »Klerikalci so prodali svojo avtonomijo...« to je prva taka duhovitost. Ne boš. Vsa država ve, da SLS ni niti za las odstopila od svojega programa in čisto v njegovem duhu uveljavlja v vsakokratnem položaju pravice slovenskega naroda. Politična morala naše stranke je tako visoka, da se nihče ni drznil dregati v naš program in nihče ni terjal kako izpremembo, ker smo vsakomur povedali, da to ni temelj, na katerem so z nami možna pogajanja.

SDS se dalje jezi, ker ugotavljamo, da vodi sedaj tako ostro protidržavno politiko, kot doslej še nobena stranka. Naj SDS ve, da mi ne identificiramo njene sedanje gonje z našim avtonomističnim pokretom. Mi nismo nikdar niti pisali niti govorili proti državi, v dobi najhujšega preganjanja nam niti policaj niti sodnik nista mogla očitati, da sejemo nezaupanje do države. SDS je to sama o sebi priznala. Mi nismo nikdar hujskali proti Srbijancem. Tega pojma, ki točno obeležuje narod predvojnne Srbije sploh nismo uporabljali v političnih polemikah, tudi takrat ne, ko nas je SDS iz Beograda najbolj divje preganjala. SDS pa danes hujška en del države proti drugemu, vzhod proti zapadu, prečane proti Srbijancem, pravoslavne proti katolikom, dviga splošno razpoloženje za medsebojno uničevanje med državotvornimi narodi iste slovanske družine.

Lahko imenujete naš boj boj klerikalnih separatistov. Tudi če bi to bil, bi bil še vedno za skupnost veliko koristnejši kot Vaše uničevanje in blatenje vsega, kar dviga in vtrjuje narodno državo.

Vsak dan sveža roba

V Splitu je Radič napovedal novo vlado, ki jo bo 20. aprila sestavil Voja Marinkovič. V to vlado bodo vstopili demokrati razen Grola in Davidoviča, Korošec, Spaho, Pribičević in radikali. Ta vlada bo imela točno določen program, najela posojilo, ga uporabila in šla na volitve.

Na naslednjem shodu v Petrinji pa je ta kombinacija že zastarela in Stipa je povedal, da stojimo neposredno pred vlado radikalov in KDK. V tej vladi seveda ne bo Vukičevića, ki ima proti sebi že celo radikalno stranko. Radič bo dobil v tej vladi vsa gospodarska ministrstva.

Čakajmo še malo in imeli bomo zopet novo vlado. Vedno sveža roba, to je Radičevno geslo. Blagor jim, ki vse to slišijo in verjamejo.

Krasni uspehi PPŽ

Zagrebski listi pišejo, da ima naša država pred haškim mednarodnim razsodiščem preko 200 tožb radi nezakonitih ali dvomljivo upravičenih sekvestrov. Zahtevki teh tožb znašajo preko sedem milijard dinarjev, torej več kot polovico novega investicijskega posojila.

Povsod, kjerkoli so zahtevale partizanske koristi SDS, je ta stranka v dobi svoje vsemoččnosti nastavljala sekvestre, ki so potem gonili ljudi, ki so bili od sekvestriranih posestev odvisni, k volivnim skrinjicam SDS in tako ustvarjali organizacijo te stranke. Sekvestri so bili seveda sami strankarski priganjaci SDS. To so bili večinoma ljudje, ki niso imeli niti pojma o gospodarstvu na posestvih in podjetjih. Naravnost sramotne so zgodbe in dela nekaterih teh ljudi. In vsa ta sramota se sedaj razkazuje pred mednarodnim razsodiščem kot naša sramota. — Kako dolgo bomo morali še delati, da se bomo oprali vse nesreče, ki nam jo je naprtil koruptni sistem PPŽ? In danes ti ljudje že vpijejo proti korupciji!

Zaleski pri sv. Očetu

v Rim, 18. apr. (Tel. »Slov.«) Poljski zunanji minister Zaleski je bil danes po povratku iz Neapla sprejet pri papežu v avdijenci. Razgovor je trajal 40 minut. Nato pa je papež sprejel tudi soprogo poljskega ministra. Papež je podelil Zaleskemu spominsko kolajno, njegovi soprogi pa bogato okrašen rožni venec. Nato je Zaleski posetil državnega tajnika kardinala Gasparrija. Eno uro potem je Gasparri vrnil obisk v poljskem poslanstvu v Vatikanu in izročil Zaleskemu v imenu papeža visok red.

Tangerski statut

v Pariz, 18. aprila. (Tel. »Slov.«) Po daljši pavzi so se danes zopet začele konference za novo ureditev tangerskega statuta. Predmet razprav bodo sedaj zahteve, ki jih stavi italijanska vlada. Kakor doznava Vaš dopisnik iz dobro poučenega vira, bo dobila Italija ne samo več sedežev v komunalni upravi Tangerja, temveč tudi mesto podpredsednika, dočim je predsednik Francoz. Tudi v zdravstveni komisiji hočejo dati Italiji eno mesto, dočim se ostale zahteve Italije najodločneje odklanjajo, posebno zahteva, da dobi Italija vrhovno poveljstvo v mednarodnem orožništvu.

Življenje iz ljubezni

Med Slovenci so usmiljene sestre — poleg žolskih sester — tisti ženski red, ki se je med nami najgloblje vkoreninil in najbolj razširil. Usmiljenke, to so naša kri!

Se ko je bil družbin sedež za naše dežele v nemškem Gradcu, je naš narod dajal družbi sv. Vincenca Pavelskega cvet svojih hčera. ki so jim v posebni meri bile lastne odlike slovenskega ženskega značaja: vernost, nprava višina, srčna dobrota in pridnost. Po vsej Avstro-Ogrski — neglede na inozemstvo — si našel slovenske usmiljenke, posebno na mestih, kjer je bilo treba najtršega dela, najtežjih žrtv in največje zanesljivosti.

Toda če je naš narod družbi sv. V. P. mnogo dal, mu je pa družba z bogatimi obrestmi vračala in mu še vrača. Saj je tudi v naše dežele poslala svoje »hčere krščanske ljubezni« in naši bolniki in hiralci so dobili v njih svoje neumorne, požrtvovalne strežnice,

Marijin dvor, osrednja hiša usmiljenk (Radeče pri Zid. mostu).

naše sirote svoje matere, a naša ženska mladina svoje izvrstne vzgojiteljice, učiteljice in voditeljice. Med vrednotami, ki smo jih Slovenci prinesli v narodno državo, zavzema red usmiljenih sester gotovo eno najodličnejših mest. Saj so to pionirke vsega človekoljubnega prizadevanja, najboljše pomočnice socialno-političnega dela, vzgojevalke ženske mladine, delilke in pospeševalke npravnih vrednot v najširših in najzapuščenejših slojih. V zavodih, ki jih vodijo usmiljene sestre, veje vse drugičen duh, nego tam, kjer se dela samo za plačo. To vedo najbolj ceniti tisti, ki tega duha preje niso poznali.

Našemu času sta postali žrtev in odpo- ved tuji in nerazumljivi in če jih sreča, se začudi, a jih takoj zopet pozabi. To je ne- hvaležno. Tistim, ki so se za lastno osebo odpovedali vsemu, da morejo živeti le za skupnost, je narod dolžan, da se zanje za- nima, da jih ljubi in spoštuje.

Hčere krščanske ljubezni

Povsodi, kjer sije solnce, se razpenjajo bele peroti (pokrivala) usmiljenih sester. Saj šteje njihova družba blizu 40.000 članic in spada med najbolj razširjene redovne družbe katoliške cerkve. Pri nas so znane pod ime- nom usmiljene sestre ali usmiljenke. Uradni njihov naziv je pa »hčere krščanske ljubezni« (Puella charitatis, Filles de la charité).

Njihov ustanovitelj je največji organiza- tor modernega dušnega pastirstva — sv. Vin- cencij Pavelski († 1660). Kot soustanoviteljica se pa po pravici imenuje Ludovika Marija- kova (Marillac, † 15. marca 1660), vdova po

tajniku kraljice Marije Medicejske Antonu Le- gra (Le Gras). Za leto ustanovitve se lahko smatra leto 1634, ko so se prve tri prigla- šenke skupno z vdovo gospo Marijakovo z zaobljubo zavezale, da se bodo posvetile

službi ubožcev.

Pravila usmiljenih sester, ki jih je sestav- vil sv. Vincencij P. in ki jih je papež Kle- ment IX. l. 1668. potrdil, poudarjajo, naj vse delovanje usmiljenih sester preveha duh krščanske ljubezni. Razna določila v pravilih so tako splošna, da se dajo prikrojiti skoro vsem časovnim in krajevnim potrebam. Izra- zito evangelijsko je določilo, naj se sestre za- vedajo, da morajo v osebah bolnikov gledati Kristusa samega in jim streči, kakor če bi Kristusu stregli. Pri tem pa naj, ne glede na to, če jih svet hvali ali graja, skrbre za lastno popolnost. Z vsi in enako ljubeznijo naj po- magajo vsem brez razlike stanu ali vere. Delo ljubezni naj vrše tudi pri takih bolnikih, ki imajo nalezljivo bolezen, čeprav je nevarnost, da si bolezen nalezijo. Glede dnevnega reda imajo določilo, da ob štirih zjutraj vstanejo in opravijo poleg drugih pobožnih vaj dvakrat na dan tako zvano premišljevanje.

Usmiljene sestre niso redovnice v stro- gem pomenu besede in nimajo ne slovesnih in ne večnih zaobljub. Njihove zaobljube so čisto zasebne in jih napravijo samo za eno leto, prvič šele pet let po preobliki. Enoletne zaobljube obnovijo na glavni družbeni praz- nik 25. marca. Predno sprejmejo novinko v noviciat, jo pošljejo prej za nekaj mesecev v kakšno svojo hišo. Noviciat traja eno leto ali tudi več.

Vodstvo usmiljenih sester

ima generalni superior misijonarjev sv. Vin- cencija P. Družba je razdeljena na več (ve- činoma narodnostnih) provinc, ki se precej samostojno upravljajo. Provincio vodi iz Pa- riza imenovana vizitatorica, duhovno vodstvo je pa v rokah ravnateljca, ki ga imenuje zgoraj omenjeni general iz svoje družbe. Vsaka se- streška hiša (naselbina) ima še svojo prednico.

V delokrog usmiljenih sester

ne spada samo strežba bolnikom. Takoj od začetka so prevzele tudi zavode za najdenčke ter zavode, kjer so se posvetile vzgoji in šoli. Kakor pač narekuje ljubezen do bližnjega, o kateri še posebno velja, da je nad vse iznajd- ljiva.

Družba se je silno hitro širila. Po prvih 80 letih je štela že 291 naselbin in 1500 čla- nic. Najprej se je udomila na Francoskem

in na Poljskem in malo pozneje tudi na Ho- landskem. Francoska revolucija jo je sicer prvotno hotela na Francoskem zatreti, toda že l. 1800. je dobila zopet dovoljenje. Med tem so se pa naselile na Španskem, Portugal- skem in v Italiji. V 19. stoletju jih najdemo že po vsem svetu, zlasti tudi kot prve misijo- narke v Afriki (v Alžiru 1840), v Carigradu (1839), na Kitajskem (1848) in drugod. — Družba si šteje v čast, da je Bog naklonil številnim njenim članicam venec muče- ništva.

Znane so zlasti mučenke iz Francoske revolucije, od katerih so štiri skupno z usta- noviteljico Ludoviko bile leta 1920. proglá- šene med blažene, in deset tako zvanih tien- cinskih mučenk na Kitajskem (1871).

Na Slovenskem

so usmiljenke znane že nad 80 let. V Mari- boru (v splošni bolnici) so se naselile l. 1843., v ljubljanski (takrat deželni) bolnici pa leta 1856. Do l. 1900. so v Ljubljani nastale še sledeče njihove naselbine: Hiralnica sv. Jo- zefa (1876), Lichtenthurnov zavod (šola, 1878), sanatorij Leoninum (1893). Vsi trije zavodi so last družbe. Leta 1880. so prevzele tudi otro- ško bolnico v Ljubljani, dočim so na Studencu pri Ljubljani (blaznica) bile že l. 1869. Znana je iz te dobe zlasti izredno sposobna in de- lavna prednica v ljubljanski bolnici s. Leo- poldina Hoppe.

Leta 1875. so prevzele na Slovenskem kar tri velike zavode: Žensko kaznilnico v Be- gunjah na Gorenjskem, javno bolnico v Celju in bolnico v Ptuj. Kot vzgojna in šolska za- voda usmiljenih sester sta znana zgoraj ome- njeni Lichtenthurnov zavod v Ljubljani in Marijin dom v Kočevju (1895). Leta 1921. so v Mengšu otvorile in v nekaj letih dogradile hiralnico, kjer ima prostora do 100 bolnikov (Zavetišče sv. Vincencija).

Do l. 1919. so slovenske usmiljene sestre spadale v skupno avstrijsko provinco s se- dežem v Gradcu. Takrat se je pa osnovala v novi Jugoslaviji samostojna jugoslovanska provinca. Osrednje vodstvo nove province je bilo do l. 1926. v Ljubljani (Marijin dom), od takrat je pa na Marijinem dvoru, p. Radeče pri Zidanem mostu. Tam je tudi noviciat.

Širom Jugoslavije.

Provinca je raztegnila svoje delovanje na celo jugoslovansko državo in usmiljene sestre najdemo danes ne samo v Sloveniji in na Hrvaškem, ampak tudi v Banatu, v Bel- gradu in Južni Srbiji. Povsod, zlasti pa v Bel- gradu (kjer so letos meseca marca prevzele veliko javno bolnico, ki je že njihova tretja naselbina v prestolici) in Južni Srbiji (v Skop- lju in Letnici) so z njimi silno zadovoljni ter

občudujejo njihovo požrtvovalnost. Nova pro- vinca šteje letos že 42 postojank in 775 članic.

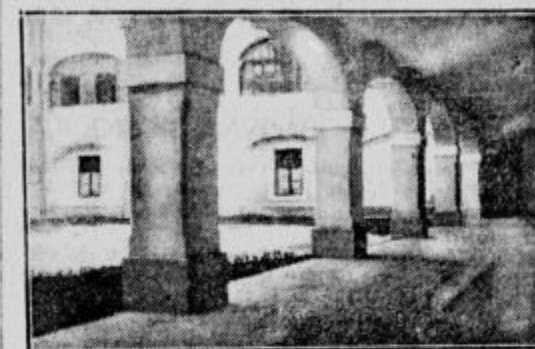
V inozemstvu.

Slovenske usmiljene sestre pa ne delu- jejo samo v domovini. Najdemo jih v raznih zavodih v Turčiji, v Palestini in Egiptu. Pred kratkim so štiri odpotovale v Južno Ameriko. Tako se slovenski narod po svojih hčerah usmiljenkah oddoljuje za prejšnjo blagodat krščanstva.

Mednarodna zveza katoliških akademikark

Mednarodna Unija katoliških ženskih zvez je na svoje vprašanje p organizaciji in delu ka- toliških akademikark prejela iz 15 dežel poro- čila, ki podajajo sledečo sliko.

Najboljše so katoliške akademikarke orga- nizirane v Nemčiji, kjer je 21 društev zdru- ženih v lastni zvezi, ki šteje pribl. 370 članic. Nato sledi Francija. Narodna zveza katoli- škij dijakinj obsega 18 akademij. — Na tretjem mestu je Italija; Združenje italijanskih kato- liških vseučilišnic v Rimu šteje približno 1000 članic. — V Španiji imajo katoliške dijakinje po vseh vseučiliških mestih svoja društva, ki so včlanjena v skupni katoliški dijaški zvezi. — V Avstriji imajo katoliške akademikarke svoje

Hodnik v Marijinem dvoru.

društva na Dunaju, v Gradcu in Innsbrucku. — V Švici so tri samostojna združenja kato- liških akademikark: v Zürichu, Freiburgu in Genfu. — Na Madjarskem imajo »Društvo bl. Margarete« in več kolegijev. — Na Škot- skem imajo katoliške vseučilišnice svojo last- no organizacijo v Glasgou. — Tudi v Luk- semburgu so katoliške akademikarke orga- nizirane v lastnem odseku Kat. dijaške zveze. — V ostalih deželah so katoliške vseučilišnice or- ganizirane v mešanih dijaških društvih, tako v Angliji, Belgiji, na Poljskem in v Združenih dr- žavah.

• • •

Zanimanje tujine za jugoslovansko domačo žensko obrt. Veliki hamburški ženski časopis »Frau und Gegenwart« — Zena in sedanjost — prinaša v svoji številki od dne 10. t. m. jako lepo, bogato ilustrir. poročilo Grethe Auer o jugoslovanski ženski domači industriji. Uvo- doma piše poročevalka: »Razstave jugoslovans- ke domače industrije, ki se od časa do časa vrše pri nas, podajajo le slabo predstavo o pridnosti, spretnosti in globoko vkoreninjeni kulturi tega naroda. Kajti one umetne oblike, ki jih izdelujejo plačane moči po zahtevah moder- nih potreb, izgube svoje najbistvenejše, svoj iz- vor iz starih običajev in potrpežljivo ustvarja- joče domišljije, iz doživlja — slog. Boljši vpo- gled nudijo domači muzeji, kakor n. pr. narav- nost vzorni muzej v Zagrebu; pravtako obiski na sejnih in po vaških cerkvah... Tu se šele spozna bogastvo, neizčrpnost teh vzorcev. Te- meljni motivi so tako stari, da mnoge od njih spoznamo na ostankih oblačil iz koptskih grobov.

Zena in tisk. Na veliki letošnji mednarodni časnikarski razstavi »Presse« v Kölnu prirede ženske svoj lastni oddelek pod naslovom »Zena in tisk«. Na razstavi bodo zbrani vsi ženski li- sti in ženske priloge, ki so kdaj kje izhajali — v kolikor so seveda še dobili. Ob tej priliki se bo vršil v Kölnu tudi velik ženski kongres in razne druge ženske prireditve.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 svečer.

Cetrtek, 19. aprila: L. N. R. I. Izven.
Petek, 20. aprila: HLAPCI. Prirede maturanti Srednje tehnične šole. Izven.
Sobota, 21. aprila ob 15. uri pop. MEDEA. Dijaška predstava po nižnjih cenah. Izven.
Nedelja, 22. aprila: ROKA PRAVICE. Ljudska predstava pri niž. cenah. Izven.
Ponedeljek, 23. aprila: CYRANO DE BERGERAC. Red C.
Torek, 24. aprila: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob 8 svečer.

Cetrtek, 19. aprila: BALET. Red A.
Petek, 20. aprila: LADY X. Red C.
Sobota, 21. aprila: MIGNON. Red B.
Nedelja, 22. aprila ob 15. uri pop.: LADY X. Na korist Udruga gled. igralcev. Izven.
Ponedeljek, 23. aprila: Zaprt.
Torek, 24. aprila: CARMEN. Gostuje baritonist g. Krajev. Red D.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 19. aprila ob 20. uri: RIGOLETTO. Ab. D. Kuponi.
Petek, 20. aprila: Zaprt.
Sobota, 21. aprila ob 20. uri: DVA BREGOVA. Ab. A. Kuponi.
Nedelja, 22. aprila ob 15. uri pop.: DOBRI VOJAK SVEJK. Kuponi. — Ob 20. uri: JESENSKI MANEVR. Premijera.

Glasba

Spored koncerta, ki ga priredi slov. pevsko društvo »Krkovo-Trnovo« v ponedeljek, dne 23.

t. m.: Železnik: Kmetova molitev; Leban: Umrli deklici; Mirk: Na trgu; Kogoj: Letski motiv; SI. Ostr: Solnce v zavesah. Ti dve pesmi poje operni pevec Svetozar Banovec. Dalje sledijo trije zbori in sicer Cobanič: Stoj mi je merak in Kidisale: Svatovite ter Adamič: Kmečka pesem. Banovec za- poje Ostrčeve 4 Belokranjske. Sklepno točko tvo- rijo zopet trije zbori in sicer: Dev: Še ena, Pavčič: Deklica, ti si jokala in Dev: Dobro jutro ljubea moja. — Koncert se vrši v Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Prireditve in društvene vesti

»Ljubljanc« ima danes zvečer ob 8 važno pevsko vajo. Vsi točno. — Pevovodja.

Sestanek kat. starešinstva se vrši danes ob 20 v dvorani Akad. doma. Na sporedu je preda- vanja ministra n. r. g. dr. Kulovca. Člani in pri- jatelji društva, pridite! — Odbor.

Društvo finančnih konceptnih uradnikov za Slovenijo v Ljubljani ima svoj redni občni zbor za leto 1927-28 dne 21. aprila 1928 ob 8 zvečer v go- stilni »Pri Mraku«, Prešernova soba, Rimska cesta, Ljubljana.

»Šišenska prosvetac.« — Naš oder vprizori v nedeljo 22. t. m. ob 8 zvečer v društveni dvorani krasno ljudsko igr. »Duše«. S to igr. obhajajo 10letnico svojega delovanja v naši prosveti gđ. Iva Orehkova ter gg. Rudi Kranjc in Josip Kom- pare. Ker smo sлавljencem za njihovo vztrajno de- lovanje in lepe uspehe na dramatičnem polju dol- žni zahvalo, je dolžnost šiškarjev, da posetijo to igr. v čim večjem številu. Če bi v nedeljo v dvo- rani vsi ne dobili prostora, se bo igra pozneje v kratkem ponovila. Cene običajne. Vstopnice v pred- prodaji v nedeljo ob 9, 11, in 17 — Danes v če- rtek ob pol 8 zvečer odborova seja prosvete, ki je zadnja pred občnim zborom. Na seji podaja po- ročila vsi funkcionarji in revizorji.

Orel

Odsekom triglavskega okrožja: Gen. dir. drž. železnice je dovolila z odlokom br. 21018/28 z dne 30. marca 1928 polovično vožnjo za udeležence okrožnih tekem, ki se vrše v nedeljo, 22. aprila na Jesenicah. Kupite celo vozovnico do Jesenic in pu- stite jo žigovati z mokrim žigom! Vozovnice ne oddajte. Potrdila dobite na tekmovališču!

Socialni vestnik

Pri Javni borzi dela v Ljubljani je v času od 8. aprila do 14. aprila 1928 iskalo dela 963 moških in 209 žensk, skupaj 1172 brezposelnih. Pro- stih mest je bilo 51 za moške in 10 za ženske, sku- paj 61. Posredovanj se je izvršilo 22 moških in 8 ženskih, skupaj 30. Odpotovalo je 99 moških; od- padlo pa je 8 moških in 24 žensk, skupaj 27 brezpo- selnih. — Delo išče: moški: 1 absolvent kmetijske šole, 2 manipulant za lesno stroko, 1 gozdni čuvaj, 1 gozdni delavec, 1 ekonom, 1 štirar in mlekar, 1 rudar, uradnik, 1 rudar, paznik, 8 ru- darjev, 2 pečarja, 2 kamnoseka, 1 kipar, 1 izdela- valec cementnih izdelkov, 2 železostugarja, 7 zla- tarjev, 2 kovačev, 30 stavb. ključavničarjev, 19 kleparjev, 8 železolarjev, 41 stroj. ključavničarjev, 1 puškar, 1 urar, 1 stroj. risar, 14 elektromonter- jev, 1 bandažist, 89 mizarjev, 9 kolarjev, 5 sodar- jev, 1 strugar, 10 žagarjev, 1 stolar, 2 usnarja, 2 strojarja, 6 sedlarjev in jermenarjev, 1 tkalec, 1 predilec, 2 tapetnika, 1 kroj. prikojevalec, 20 kro- jačev, 32 čevljarjev, 7 klobučarjev, 3 brivci, 5 knji- govezav, 8 mesarjev, 4 mlinarji, 30 pekovi, 1 sla- ničar, 4 natakari, 1 restav. poslovođa, 2 inženjerja kemije, 1 laborant, 3 polirji, 47 zidarjev, 24 ple- skarjev, soboslikarjev, 2 dimnikarja, 29 tosarjev, 1 tiskarski strojnik, 21 strojnikov, kurjačev, 12 pi- sarniškij slug, 25 trgov. pomočnikov, 1 trgov. po- slovođa, 7 knjigovodij, 2 fakturista, 1 absolv. tr- govsko akademijo, 2 korespondenta, 2 kontorista,

1 potnik, 2 trgov. skladiščnika, 1 geometer, 35 za- sebnih uradnikov, 4 pisarn. praktikanti, 1 gleda- liški igralec, 1 desinfektor, 1 bolniški strežnik, 83 hlapcev, 32 tovarn. delavcev, 108 nav. delavcev, 5 vajencev; ženske: 17 pisarn. moči, 1 vzgoji- teljica, 1 otroška varuhinja, 13 prodajalk, 2 konto- ristinj, 6 natakari, 1 hotel sobarica, 1 šivilja pe- rila, 11 šivilj, 2 krznarici, 1 šteparica, 3 modisti- nje, 4 pletilke, 8 tkalke, 2 žbljarici, 18 tovarniških delavk, 32 dlnarice, 63 kuharice, služkinj postrežnic, 7 vajenk. — Delo je na razplago: mo- škim: 1 kurjaču, 14 hlapcem, 2 vrtnarjem, 1 stavb. ključavničarju, 1 oblikovalcu, 1 puškarju, 2 železostugarjema, 4 žagarjem, 1 mizarju, mlaše- mu, 2 sedlarjema in ličarjema, 5 čevljarjem za fino delo, 1 čevljarju za otroške čevlje, 1 čevljarju za galanterijske čevlje, 1 čevljarju za šivanje podpla- tov na stroj, 3 krojačem za fino in veliko delo, 1 mlinarju, 13 vajencem; ženskam: 1 prodajalki manufakturne stroke, 3 tkalkam, 2 likaricam, 2 likaricam, 2 kmečkim deklam, 2 raznašalkam sadj in 2 služkinjam.

Polzvedovanja

Našla so se v nedeljo očala. Dobe so: Ro- man, Breg 20-III.

V Mekinjah sta bila najdena tekem zadnjih tednov sledeča dva predmeta: zlat prstan in stativ, spadajoč k fotografskemu aparatu. Oboje se dob pri župnem uradu v Mekinjah.

Slovenci, čuite

obupni klic obmejnih bratov in hitite na pomoč

Slovenski Straži

Vlažno vreme
pravo vreme za revmatizem, nevralgije, podagro in bolečine v krizu. Ne pozabite, da so pri teh napadih najboljši

Aspirin tablete

Olažajo bolečine in izločujejo škodljive snovi iz telesa. Zahlevajte pa vedno originalni zamot „Aspirin“, ki se spozna na modro-belo-rdeči varstveni znamki.

★ Drignejo naj se v naši upravi sledeče ponudbe, ki so došle na zadevne oglase: 2204 Stara 20 let. — Solidno — Takoj. — Dobra moč št. 1548. — Na glavni točki 2704. — Zasiurana eksistenca. — Prometna cesta. — Pod št. 1900. — »Brezdefekta«. — Čevlarska obrt. — Trgovina. — Stalen. — Auto 420. — »Diskretnost«. — »Dekle 10«. — Posojilo 6000. — Kavcija 3—5000 Din. — Verzirani 2150.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drvi imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

○ Vse točke dijaške orlovske akademije, ki se vrši v soboto 21. t. m. ob 8 zvečer v Ljudskem domu, se izvajajo prvič in bodo nudile obiskovalcem nov užitek. Ze naraščaj nastopi na nov način: gojenje s pomladnim rajanjem. Orličji pridejo pred »modernejšo« kralja Matjaža, Mladci pokažejo večerni in jutranji prizor taborenja. Članice nastopijo s tremi izbranimi vajami: proste vaje so namenjene sicer za maso, a pridejo tudi v manjši skupini do veljave; »Zabučale gore« je efektivna gimnastika ob spremljevanju moškega zbora; uspravanka pa uprizarja v finih gibih vso melodioznost Schumannove glasbe. Člani podajo najprej Jenkovo »Molitev« ob petju moškega zbora (skladba E. Adamiča); dve prosti vaji sta po gimnastičnih gibih in v tempu zelo učinkoviti; tožba ujetega Indijanca nazorno izraža hrepenenje po svobodi in duševno trpljenje ujetnika (spremlja klavir in vijolina); k besedam O. Zupančičeva »Dume« pa podajo tako močno in izbrano sestavljene vaje, da gledalec nehoti občuti vso težko tragiko pesnitve. Na orodju bo vrsta pokazala lažje in težje gibe, primerne razvoju in moči mladega telesa. — Ne bo žal nikomur, ki bo prišel gledat akademijo, katero po daljši dobi priredi ljubljanski dijaški Orel, člani in članice. Vstopnice v predprodaji v Ljudskem domu II. nadstr. od 5 do 6 in v soboto ves popoldan.

○ Vse somišljenike Slovenske ljudske stranke iz IX. in X. volivnega okraja opozarjamo na prijateljski sestanek, ki se vrši drvi ob 8 skupno s Slovenskim katoliškim starešinstvom v dvorani Akademikega doma na Miklošičevi cesti 5. O važnih političnih vprašanjih in o političnem položaju poroča min. n. r. dr. Franc Kulovec, o naši občinski politiki pa podžupan g. Evžen Jarc in občinski svetnik g. dr. Rožič. Somišljeniki, udeležite se polnoštevno prijateljskega sestanka ter pripeljite s seboj še svoje prijatelje. Tajništvo SLS za mesto Ljubljana.

○ Opereta »Lady X«, ki je imela pri premijeri kot reprizah vsled lepih melodij in napetega dejanja tako lep uspeh, se vzpizori v nedeljo 22. t. m. popoldan ob treh v ljubljanski operi. Cene so znižane. Zunanji gostom priporočamo pravočasno rezerviranje vstopnic. Predstava se vrši v korist stanovske organizacije »Udruženja gledaliških igralcev«.

○ Kamenje leti v šipe. Čudna navada se je vgnezdila zadnje čase med maščevanja željnimi ljubljanci, namreč, da razbijajo svojim nasprotnikom šipe. Na policiji se množe pritožbe raznih strank, da jim neznani sovražniki, ali pa tudi pijani ponočnjaki pobijajo ponoči s kamenjem šipe. Tako so neznani zlikovci v noči od torka na sredo ubili gostilničarju Francetu Černetu v Mostah šipo s kamenjem, enak slučaj pa se je pripetil še vpokojenemu nadučitelju Josipu Bezljaju na Sv. Petra nasipu št. 59. Veliko junaštvo ravno ni metati kamenje izza plota.

○ Vojak se je vrgel pod vlak. Včeraj ob 5 zjutraj je telefoniral načelnik železniške postaje v Medvodah prometnemu uradniku na kolodvoru v Spodnji Šiški, da je imel tovrni vlak št. 44, ki odhaja iz Ljubljane ob četrt na pet, ko je prišel v Medvode, kolesa vsa okravljena. Železniško osebje je takoj pregle-

dalo progo in kretnik Rok Vilfan je našel blizu Dravelj na glavni progi čez sredo prerezano truplo neznanega vojaka. Kakih deset metrov zadaj je ležal njegov bajonet. Od mesta, kjer se je vojak vrgel na tračnice, je vlak vlekel gornji del trupla kakih dvajset, spodnji del pa približno stopenetdeset korakov daleč. O grozni najdbi so bile takoj obveščene vojaške oblasti in policija. Čez dobro uro že je prišla na lice mesta posebna vojaška komisija, ki so jo tvorili major Vojadinovič, načelnik vojaškega sodišča major Marinkovič, vojaški zdravnik ter dva častnika in trije vojaki. S strani policije sta se komisijonelnega ogleda udeležila policijski zdravnik dr. Avramovič in uradnik g. Jelenc. Komisija je ugotovila identiteto vojaka. Je to vojaški novinec Ivan Zupanc, 22 let star, doma iz Sv. Lenarta nad Mariborom. Zupanc je bil več let v Avstriji, nakar se je vrnil v domovino, kjer bi moral odslužiti vojaški rok pri 16. topničarskem polku v Ljubljani. V torek zvečer je samovoljno zapustil vojašnico. Pobečnil je v Dravlj, kjer se je vlegel pod neki tovrni vagon, kjer je tudi prenočil. Prostor njegovega ležišča se je poznal še zjutraj po poležani in od čevljev razriti travi. Tam je ležal tudi njegov bajonet. Zjutraj se je vrgel pod tovrni vlak, ki ga je prerezal čez sredo. Truplo je vojaštvo prepeljalo v garnizijsko bolnico, kjer bo obducirano.

○ Lokomotivo je hotel demontirati. Ko je hotel strojevodja Celarc v torek, tik pred polnočjo stopiti na svojo lokomotivo v kurilnici za gorenjskim kolodvorom, je opazil, da je nekdo že na njej. Celarc je tiho skočil k njemu in ga zgrabil ter izročil železniškim čuvajem, ti pa so ga izročili policiji. V aretirancu so spoznali Alojzija Pečjaka, znanega tatu, ki je bil že večkrat kaznovan. Pečjak je na lokomotivi že demontiral manometer in kilometerski števec ter nekaj vijakov in jih je hotel očitno ukrasti.

○ Oblike kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

○ Kravate, ovratnike, naramnice, ženske in moške nogavice dobite po solidnih cenah pri Francu Pavlinu, Gradišče 3.

○ Otroške obleke, predpasnike od 30 Din dalje. Največja zaloga, češko blago, dunajski izdelki. Kristofič-Bučar, Stari trg.

Maribor

□ Ljudski oder v Mariboru. Se ni dolgo tega, kar je mariborski Ljudski oder obhajal petletnico svojega obstoja. Priznati mu moramo, da se je ves ta čas vsestransko udeleževal. Vsako igralno sezono je vpiziral več poučnih in zabavnih prireditev. Kot zaključno prireditev sedanje sezone vpiziral veseloigro »Narodnega poslanca« v najkrajšem času. Da bo pa mogel še naprej delovati in nuditi občinstvu to, kar od njega zahteva, prosi vse one, ki imajo veselje do poštenega ter resnega dela, naj pristopijo k organizaciji Ljudskega odra. Priglasijo se lahko vsak dan v knjigarni Sv. Cirila, Aleksandrova cesta 6.

□ Aljažev klub v Mariboru bo imel v petek 20. t. m. zvečer svoj tretji redni občni zbor v dvorani dijaških organizacij, Gledališka ulica 2, v pritličju.

□ Spomlad v Mariboru je letošnje leto precej hladna in neprijetna. Včeraj zjutraj so se ljudje še posebno zavijali v zimske plašče, kar je dal povod sneg, ki je v torek zapadel na višjih hribovih bližnjega Pohorja. Kljub hladnemu, neprijetnemu in aprilsko spremenljivemu vremenu, pa si Mariborčani ne kratijo zabav. Koncert sledi koncertu in vmes so še druge prireditve, ki se jih v obilnem številu udeležujejo. Če je le količjak toplo, gredo v celih gručah v bližnjo okolico, da se zabavajo v tako zvanih »Puščankah« pri kapljici dobrega vina. In ni nič čudnega, da so zadnje dni z teh sprehodov vračajoči se ljudje vpizirali nekaj »teatrskih« predstav na ulici, katere pa je moralo oko postave preprečiti, da je bil red in mir. Ob taki priliki je celo neki vročkrven fant zaželel imeti »pendrek« v svoji roki in ga je tudi iztrgal stražniku iz rok. Toda moral ga je vrniti in za to svoje početje je šel na kvartir v hotel »Grof«. — A taka dejanja ljudi ne vznemirjajo toliko, kot pa nekateri brezobzirni motociklisti, ki v divji vožnji s tistim nepotrebnim ropotanjem in pokanjem povzročajo tak ropot in kraval, da gre ljudem na živce in da se nad takim početjem po vsej pravici zgražajo. Policija je tozadevno dobila precej pritožb ter je že odredila, da bo vsakega brezobzirnega motociklista brez pardona kaznovala.

□ Dobro kupčijo je mislil napraviti v torek popoldan neki Francek, ki je hotel prodati kolo za borih 200 Din, češ, da je v stiski in denar nujno potrebuje. Neki možki, ki je kolo kupoval, pa je to prijavil policiji in ta je Franceka prišla. Pri zaslišanju je fant najprej trdil, da je kolo tako poceni kupil, končno je pa priznal, da je kolo ukradel.

Socialistični shod v Mariboru

Maribor, 18. aprila.

Nocoj se je vršil v Mariboru socialistični shod, ki so ga sklicali vodje socialistov, da protestirajo proti odpustu 11 socialistov iz kurilnice. Ti socialisti so sledeči: Krajnik, Hartberger, Gredič, Virant, Arzenšek, Kumer, Mezgoj, Simič, Planinšek, Lovrenčič.

Prvi je govoril socialistični poslanec Petejan, ki je poročal, kako je vodil deputacijo v Belgradu, da bi posredoval pri prometnem ministru, ki pa ga ni našel, in da v ministrstvu ni mogel opraviti ničesar, ker še ni prejelo poročila iz Ljubljane. Ves njegov govor je izzvenel tako, da naj ga zborovalci pooblaste, da stopi v stik s poslanci SLS, da posebno ti, ki so v vladi, posredujejo zato, da se odpuščeni sprejmejo nazaj v službo. Končno je z velikim ogorčenjem napadel Jugoslovansko železničarsko združenje, ki je v današnjem »M. Večerniku J.« objavilo, da ne sodeluje na protestnem shodu. Dotaknil se je tudi poročila v današnjem »Slovenec« v skladu živil in potrdil, da je on vodil deputacijo v Belgradu in pri ministru zahteval, da sodišče odloči, komu pripadejo prihranjeni milijoni.

Socialist Uranič je prišel iz Ljubljane. S svojim nastopom v ljubljanskem dialektu je sicer resne zborovalce spravil v dobro voljo.

V nemškem jeziku je govoril socialist Viktor Eržen, ki je poročal, da je bila danes posebna deputacija v Ljubljani pri ravnateljstvu, da bi dognala, zakaj je bilo 11 socialistov odpuščenih iz službe. Pravi, da so našli sledeče vzroke: da so vodili znani štrajk v kurilnici, pri katerem je skoraj prišlo do spopada, da so prejeli na ravnateljstvu poročilo, da nameravajo uničiti kotle, da se je hujskalo zoper državo. V svojih izvajanjih se je zopet spozabil, da je napadel Dr. Korosca, da je zamenjal križ s pendrekom in da so njegovi policaji napravili ovadbo pri velikem županstvu. Njegovi napadi se nikakor niso strinjali s pooblastilom, katerega si je izposloval socialistični poslanec Petejan, kar so nekateri socialisti javno obsojali. Nekateri so bili mnenja, da to hujskanje pri tej priliki ni bilo na mestu. Na predlog socialistke Jelene se je poslal brzogajen protest prometnemu ministru. Protestni shodi se bodo priredili v vseh večjih jugoslovanskih mestih.

Dopisi

Hotiza (pri Dolnji Lendavi). Na belo nedeljo se je zaključila tridnevica, ki je bila prirejena za članice in člani Marjine družbe. Ob tej priliki je bil tudi blagoslovljen novi Marjin oltar, ki sta ga kupila Amerikanca Stefan Hozjan in žena. Blagosloavljanje se je izvršilo na zelo slovesen način. Slovesnost se je zaključila popoldan z lepo prireditvijo v šoli, ki je privabila toliko naroda, da so morali mnogi oditi, ker niso dobili prostora. Novi

Fran Radešek:

Stavbno-zadružna zveza

V nedeljskem »Slovenec« je g. dr. Puntar sprožil zelo važno zamisel o kateri se bodo morali resni stavbni zadružniki izjaviti prej ali slej. Gre nič manj in nič več kot za Stavbno zadružno zvezo. Taka zveza se v Sloveniji že dolgo pogreša. Kako potrebna je, čutijo to še najbolj možje, ki vodijo posamezne stavbne zadruge. Ko smo lani ustanavljali Obrtniško stavbno zadruzo, sem se moral obrniti za navodila na češko stavbno centralo v Pragi, na Ůstřední jednotu pro reformu bytovou, s katero še vedno vzdržujem pisemsko zvezo. Že lani so mi nasvetovali, naj skušamo tako stavbno zvezo spraviti na noge tudi za Jugoslavijo. Toda stikov med posameznimi stavbnimi zadruhami, odnosno med posameznimi stavbno-zadružnimi vodstvi ni nikakih, kajti pogrešali smo doslej vsako inicijativo od kake avtoritativne korporacije. Zato so tudi uspehi v stavbnem zadružništvu taki, kakršni so.

Oblastni odbor ljubljanski je z dobro zamišljeno stavbno akcijo in s svojo velesocialno uredbo napravil v tem oziru velik korak naprej. Po informacijah s kompetentne strani ne namerava ostati na polovici pota, ampak se bo ta stavbna akcija postopno spopolnjevala.

Pri oblastnem odboru ljubljanskem se bo baje osnoval nekaj stavbni sosvet, iz katerega bi se sčasoma avtomatično razvila stavbno-zadružna centrala za vso ljubljansko oblast. S tem bo dana možnost, da pridejo voditelji stavbnih zadrug v medsebojno zvezo, ki bo splošnosti, posameznim stavbnim zadruham in njih zadružnikom samo v korist.

Nekako na enak način se je ustanovila že v l. 1919. Ůstřední jednotu pro reformu bytovou v Pragi. Razloček je le v tem, da je v tem primeru dala inicijativo za tako centralo ministrstvo za socialno politiko. Le-to je nastavilo posebne inštruktorje-predavatelje, ki so po raznih mestih in po kmetih propagirali stavbno-zadružno misel, dajali nasvete in navodila za ustanavljanje stavbnih zadrug ter jim zvesto stali ob strani v vseh težkočah njih razvoja. Ko se je pokazalo, da je k temu aparatu potrebna centralna pisarna, je ministrstvo ustanovilo na lastne stroške tako pisarno in postavilo za vodstvo te pisarne ministerijalnega svetnika g. dr. K. Veitha. Sestavila so se nato pravila, in se je ustanovila avtonomna korporacija Ůstřední jednotu pro reformu bytovou. Številne stavbne zadruge so v njej pridobile svojo matico, brezplačno pravno pomoč, potrebne tiskovine in poslovne knjige, revizorje, predavatelje in svetovalce. To pa vse za razmeroma minimalen letni prispevek. Jednota izdaja tudi svoje glasilo, v katerem objavlja vse za stavbno zadružništvo zanimive članke, vesti in pojasnila. Centrala objavlja tudi vse intervencije pri uradih in denarnih zavodih, sestavlja prošnje za posojila in prošnje za razlastitev stavbišč ter druge vloge. Obenem vrši nadzorstvo in z uspehom

oltar je prav lepo izdelal Franc Zamuda iz Križevca pri Ljutomeru, ki je v Slovenski krajini dobro znan po prižlici in križevnem potu v novi cerkvi v Polani.

Brezno ob Dravi. Dne 16. aprila 1928 sta priredili šoli v Breznu in Sv. Ožbaltu skupni »Dečji dan« za pogodbovanje. Ekakurzio je vodil okrajni gozdar g. Prah iz Maribora na gozdno parcelo g. Franca Germuta. Deca je z velikim zanimanjem sledila izvajanjem g. Prah ter uspešno izvedla navodila za sajenje gozdnih sadik. Otroke je pogostil g. Franc Germut s pokalico in hrenovkami ter mu za ta dar v imenu dece izrekava najtoplejšo zahvalo. — Solaka upravitelja Brezno — Sv. Ožbalt

Trbovlje

✱ Pogreb Edvarda Kukmana se vrši danes ob 4 popoldne. Vabijo se člani Strokovne zveze rudarjev, kakor tudi vse krščansko misleče delavstvo, da se pogreba polnoštevno udeležijo.

Slov. Konjice

Dostavljanje pošte. Na tukajšnji pošti je bil s 1. aprilom reduciran selaki pismonoša in tako se v najbližji okolici trga dostavlja pošta vsaki drugi dan, dočim se dostavlja v trgu samem dvakrat na dan. Ker morajo okoličani plačevati isto poštnino kot tržani, nam je to mačehovsko ravnanje nerazumljivo. Prosimo odpomoči!

Oskrba državne ceste je zelo pomanjkljiva. Človek z navadno pametjo smrtnika bi mislil, da se mora posipati gramoz na cesto v pozni jeseni ali pa v zgodnji pomladi ko je cesta mehka in sprejme vase ves material. Ni takega! Pri nas se pokaka, do srede aprila, da se cesta dobro osuši, potem se nasipa. Posledice so takoj vidne! Mariborski mestni avtobusi razpršijo gramoz čez celo cesto in še na desno in levo ležeče travnike in njive — cesta pa postaja vsak dan slabša. Vedno se tarna o nezadostnih kreditih za cesto; pa da bi se vsaj to malo dobro uporabilo, bi že bilo nekaj.

Spori

SK »Jadranc«. Danes zvečer ob 20 seja upravnega odbora v Narodni kavarni. — Tajnik.

Turistika

Podružnica SPD v Trbovljah. Že pred dobrim mesecem se je pričela v Trbovljah akcija za ustanovitev samostojne podružnice slov. plan. društva. Dosedaj se je priglasilo že preko 200 članov in članic. Kakor hitro odobri širši odbor (podružnice) ustanovitev, se skliče ustanovni občni zbor. Male težave so nastale pri določitvi podružničnega področja, ker so že druge podružnice zasedle vse višinske postojanke v naši najbližji okolici (Kum, Sv. Planina, Mrzlica) in seveda nerade odstopajo pridobljeno. S podružnicami (posavski, celjski in litjski) se vršijo še razgovori, ki bodo gotovo sporazumno uredili medsebojne odnose. Vse trboveljske planince in planinke, ki že nestrno pričakujejo ustanovitve, bomo lahko kmalu sklicali k ustanovnemu občnemu zboru.

preprečuje kakršnekoli morebitne nevarnosti za to ali ono zadruzo.

Zato pa je tudi predvsem stavbno zadružništvo rešilo stanovanjsko krizo na Češkem. Najvažnejše pa je to, da imajo stavbne zadruge popolno svobodo v svojem delokrogu, kako naj zidajo. Nobeni se ne vsiljuje ta ali oni tip zidanja, najmanj pa delavske kolonije, ki so samo potrebno socialno zlo, pravo leglo zlih izrastkov družbe. V takih kolonijah nastane neko zagušljivo osredje, ki pogubno upliva na vso svojo okolico, kajti kot lastniki svojih hišic so navezani za vse življenje na to sredino. Zato se na Češkem v tem primeru rajši daje prednost stanovanjskim »kasarnam«, česar so se oprijele zlasti železničarske zadruge. Delavci, zlasti pa železničarji so čisto po svojem delu prisiljeni računati s tem, da po narodi svojega dela redoma nimajo zagotovljene stalnosti vedno v enem kraju. Zato se v stanovanjskih »kasarnah« vsak čas lahko preselijo, zlasti pa če jim sosedstvo ni po volji. Tudi je med stavbnimi zadruhami na Češkem dogovor, da s posredovanjem Jednote vsak zadružnik, če se preseli v drug kraj, postane brez nadaljnjega član stavbne zadruge dotičnega kraja.

O velikih ugodnostih, ki jih češkoslovaška država nudi stavbnim zadruham, na tem mestu ne morem obširno razpravljati. Nekaj najnovejših števk o podporah je nedavno prinesel tudi »Slovenec«.

Pred menoj leže pravila češke Jednote, ki bi se kaj lahko dala uporabiti tudi za naše razmere. Nikakor pa ne sme taka stavbno-zadružna zveza biti kaka okorela birokratska okamenina brez inicijativnosti in brez pojma za realno življenje, ki polje okrog nas. Ne sme ovirati, ampak povsod podpirati, povsod dajati pogum, dvigati in pospeševati dobro voljo, biti stalno v osebnem, po svojem uradništvu, in pismenskem stiku. Taka zveza bi potem lahko osnovala tudi svoj denarni zavod, ki bi bil trden naslon v vseh morebitnih težavah.

Kakor rečeno, zamisel g. dr. Puntarja ni sicer nova, treba pa jo je pozdravljati in hvaležen sem mu, da jo je sprožil v javnosti. Upam, da bo med stavbnimi zadružniki dovolj razumevanja zanjo. Ne smemo pa pozabiti, da se bodo prave koristi take ustanove pokazale šele v nekaj letih in ne bi bilo umestno, če bi stavbne zadruge bile prisiljene čakati dotlej, da komaj zasajeno mlado drevesce požene cvet in obrodi sad, kajti stanovanjska kriza, ki ogroža številne družine zlasti v Ljubljani, ne dopušča, da bi se čakalo šele sadov take centrale. Zato popolnoma odobravam stališče oblastnega odbora ljubljanskega, da na podstavi uredbe o stanovanjski akciji že sedaj sprejema in rešuje prošnje stavbnih zadrug in da se postopno in nekako samoposebi vstvari iz te akcije nekako avtonomno centralno telo, kateremu bo vdihnili življensko dušo krepko strnjena falanga slovenskih stavbnih zadrug v svoji Stavbno-zadružni

Sveta življenje in vrvenje

Ljubosumnost in praznoverje

Praznoverje kljub vsem avtomobilom, aeroplanom in kinom še davno ni izginilo ne pri nas ne drugod v Evropi. Toda posebno izrazita dežela praznoverja je pa vendarle še vedno Italija, tudi Mussolinijeva Italija. Iz zadnjih dni le en zgled:

V majhnem apulskem mestecu je živel mlada žena Marija, katere mož, mehanik po poklicu, je bil pred meseci odšel v Milan, kjer je dobil dobro službo. Žena je samevala in mnogo mislila na svojega odsotnega Ciria, ki s svojimi pismi ni bil posebno točen. V srcu se ji je oglašila ljubosumnost. V svojem strahu se je zatekla k vedeževalki, da bi iz kart izvedela resnico. Seveda je vedeževalka njen sum potrdila kot upravičen, toda obenem pa obljubila, da bo vsa zadevo spravila v red. Dala ji je belih in rdečih praškov, ki naj jih jemlje vsak dan na juhi; s tem bo obvarovala svojega moža pred skušnjavo. Vsa vesela, da je tako pravočasno preprečila zlo, je mlada žena plačala dobri vedeževalki sto lir.

Praški pa le niso enkrat za vselej pomagali in čez mesec dni je začel Marijo zopet mučiti dvom nad možovo zvestobo. Šla je k neki drugi coprnici, ki naj bi še vse več »znala« nego prva. Ko ji je potožila svoje gorje, ji je coprnica izročila dva skupaj zvezana rumena trakova za čevlje in ji velela, naj jih doma obesi nad ognjiščem. To ji bo čisto gotovo ohranilo možovo ljubezen. Tisoč lir za tako zagotovilo gotovo ni bilo predrago.

Toda kdo bi preganjal enkrat vzbujene dvome ženskega srca! Z večjo bolešjo nego kdaj prej je Marija mislila na svojega moža v daljnem Milanu: bogve koliko mladih, lepih zapejivk mu nastavlja mreže, kako hitro bo pozabil nanjo, skromno malomeščanko!

Toda lepega dne ji je pisal mož, da naj pride k njemu v Milan. Svidenje je bilo prisrčno in prvi dnevi so potekali v sreči in radosti. Že pa se je v paradiz prikradla kača v obliki neke sosedice, ki je Mariji prišepnila nekaj o nekih tajnih izprehodih njenega moža. Mlada žena je bila takoj zopet vsa zdvojenjena. Ko bi le mogla zvedeti resnico! Seveda se je zopet obrnila na vedeževalko, ki jih je tudi v socialističnem Milanu še vedno dovolj. Vedeževalka je ženo potolažila: »Sežgite možovo srce in spodnjo jo-plico in pepel pokopljite na travniku — pa bo mož takoj opustil svoje izprehode.« — Da bo pa Cirio enkrat za vselej zavarovan pred skušnjavami, naj žena vsak dan na ognjišču zažge nekoliko sladkorja, pomešanega s soljo in poprom. — Hvaležna Marija je plačala vedeževalki 300 lir in ji razen tega dala kos platna in vsakovrstna živila, ki jih je bila prinesla s seboj iz Apulije.

Po golem slučaju je mož izvedel o vseh teh rečeh in ker je imel glede zakonske zvestobe popolnoma čisto vest, je šel takoj na policijo in zahteval, da so to staro coprnico aretirali. Sedaj so se pa oglašile še druge številne žrtve ljubosumnosti in praznoverja, ki jih je bila vedeževalka istotako temeljito oskubila. Seveda pa ni misliti, da bi radi teh odkritij milanske vedeževalke ne imele več posla — norcev in noric se nikoli ne zmanjka.

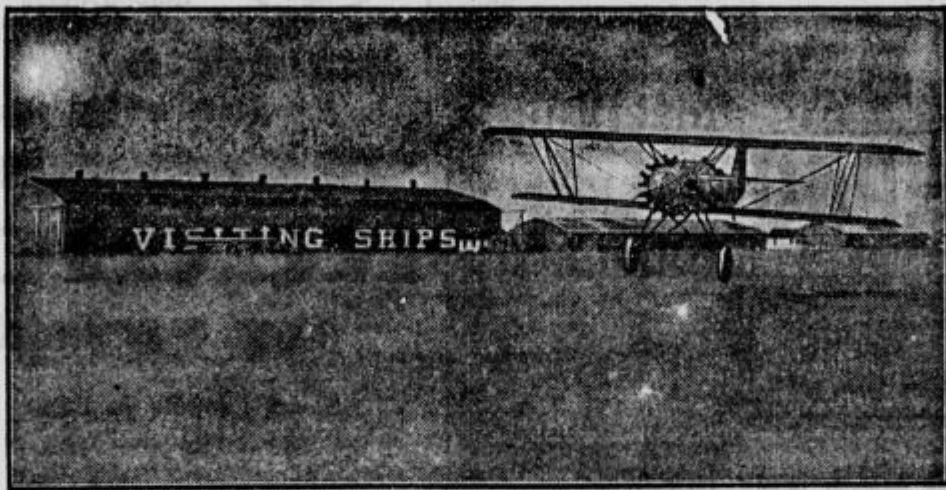
Veliko čiščenje v Parizu

Pariške oblasti so do nedavna zelo prizanašale raznim nočnim zabaviščem in malopridnežem, ki so se zbirali v njih, češ da ne bi prepodile tujcev. A pači so imeli za

svoja lopovstva skoraj popolnoma svobodne roke. Novi pariški policijski prefekt Chiappe si je pa prisvojil čisto drug način za pospeševanje tujkega prometa: začel je neusmiljeno trebiti po nočnih lokalih in ulicah. Od lanskega septembra do letošnjega marca so priredili nešteto pogonov, pri katerih so ustavili in preiskali 225.000 oseb. Od teh so jih 15.000 izročili v zapor in pri 11.419 osebah dognali, da so imele na vesti ta ali oni pregrešek. Javna varnost in pravnost se je v Parizu zelo dvignila in prefekt Chiappe je izredno priljubljen.

Udeleženci poleta: Baron von Hünefeld, kapitan Köhl in Iree Fitzmaurice.

Letališče Mitchellfield pri Newyorku, kjer naj bi bilo pristalo letalo »Bremene«.

Mesto, kamor je pristalo nemško letalo »Bremene« pri prekoceanskem poletu.

Gdä. Hertha Junker, hčerka prof. Junkerja, ki je zgradil »Bremene«, Hertha Junker bo v imenu svojega očeta pozdravila letalce v Newyorku.

Ukradel in skril

Meseca februarja tekočega leta je neka bogata dama v Londonu izbrala pri tamkajšnji podružnici nekega pariškega zlatarja niz krasnih biserov, vrednih nad šest milijonov frankov. Te bisere je vzela s seboj v Pariz, kjer se je pa skesala in jih ni hotela kupiti. Nesla jih je v glavno trgovino in prosila, naj bisere pošljejo nazaj londonski podružnici. To se je tudi zgodilo. Toda biserov v Londonu ni bilo, pač pa je neki gospod prejel pod isto številko prazno škatlico. Biseri so bili za visoko vsoto zavarovani in dotična zavarovalnica je razpisala 10.000 funtov nagrade za tistega, ki bi tatu odkril. Pariška in londonska policija sta začeli mrzlično poslati, toda dolgo časa ni bilo najti nobene sledi. Končno je pa pariška policija le došla, da je bil na pariškem poštne uradu, kjer so bili biseri oddani, zaposlen uradnik, ki je bil prejšnje dni izgubil velike vsote denarja. Povabili so ga na policijo in ga po dolgem zasliševanju tako omehtali, da je slednjič tatvino priznal. Rekel je, da je bil zavojček z bisernim nizem poškodovan, tako da se je videla vsebina. To ga je nagnilo, da je zavojček odprl, bisere vzel, potem pa prazen zavojček odpravil v London, da bi zabil sled. Niti sanjalo se mu ni, kako dragocenost je ukradel. Ko je zvedel iz časnikov vrednost biserov, se jih ni upal prodati, marveč se je peljal k svoji materi v Toulouse in jih spravil v žep stare suknje. Dejansko so našli na označenem mestu vse bisere nedotaknjene. Tako se je pariška policija znova proslavila.

Sleparjev se ne zmanjka

V Avstriji in Nemčiji je že nekaj mesecev nastopal bivši rudar Pavel Diebel, ki je kazal razne »čudeže«: da mu je začela na lepem kri teči iz žil, da se mu je pokazal na prsih rdeč križ itd. Nastopal je v gledališčih in so ga prihajali opazovati celo vseučiliški profesorji, ki so dajali potem učene izjave. Sedaj je Diebel sam priznal — iz strahu, da ne bi ga drugi razkrinkali — da je sleparil. Kri mu je začela teči na ta način, da se je zbedel v prst na skrivno pripravljene buci, nato je pa roko položil na mesto, kjer naj bi mu »izstopila« kri, ter iztisnil iz prsta kolikor mogoče krvi. — Na prsih si je v neopaženem trenutku z nohtom potegnil križ, ki je nato pordečil. Pa bodo ljudje vendar še nasedli prvemu sleparju, ki bo prišel.

Samomorilec in njegov rešitelj utopljen

Te dni je skočil nek neznani mlad možič v Parizu z mostu v Seine, očitno v samomorilnem namenu. Boril se je dolgo časa v valovi in začel končno klicati na pomoč. 18letni mehanik Infly, ki je bil navzoč na mostu, je vrgl raz sebe obleko in skočil potapljaščemu se na pomoč. Posrečilo se mu je priti do kandidata smrti, toda ker je bila voda zelo mrzla, so mu odpovedale moči in tako sta oba nesrečneža izginila v valovih.

Koliko je jezuitov na svetu

V začetku 1928 je štel jezuitski red 20.107 članov. Od teh je pripadalo »španski asistenci« 4838, nemški (vštevši člane iz Avstrije, Ogrske, Češkoslovaške, Jugoslavije, Poljske in Nizozemske) 3822, amerikanski 3655, angleški 3337, francoski 2866 in italijanski 1679 članov. Napram l. 1926. je povišal red število svojega članstva za 500.

Grazia Deledda:

Skušnjave

Novela. — Poslovenil dr. Joža Lovrenčič.

»Potegnil, potegnil si se in zrastel kakor topol, da bi te vrag pobasal!« je pozdravil semenišnika, da bi ponagajal stricu Feliksu, ki ni maral, da bi mu kdo tako uklinjal otroke. »Upam, da zdaj ne boš več prihajal in se sklanjal nadme, ko bom spal, da bi videl, če imam oko zaprto.«

»Pojdite, nol« je odvrnil Antine in se smejal. Vzpeli so se po nalomljenih stopnicah. Pera je nesel sardinsko svetiljko iz črnega železa na štiri kljune. Na sredi je imela črep z oljem, v katerem je plavala »duša«. Antinova sobica je bila vedno ista: v njej je bila lesena postelja, klečalnik, miza in stolica, v stenski omari pa so bili krožniki in lonci, na steni slika svetega Elije, pod je bil lesen in vse je bilo zaprašeno.

Ko sta ostala sama in je Antine odprl kovčeg in razkladal počasi to in ono na posteljo, je že začel stric Pera s svojimi brezbožnimi zadevami.

»Ali imaš že brevir? Jeli ono tam ali ono drugo? Prošlo leto si mi pravil, da ti ga letos dovolijo.«

»Ne spominjam se, da bi kaj takega rekel.«

»Pa si le rekel! Mar se jaz lažem? Ali da grem na otročji um?«

»Kaj še!«

»Torej ali imaš svete knjige?«

»Vse knjige, katere mi beremo, so svete,« ga je oni povlekel ponižno.

»Ne vedno. Nekoč mi je gospodarček povedal, da v semeniških berete več slabih stvari ko drugih.«

»Ah, nehaite, nehaite!« je rekel Antine, ki mu je vse to že presedalo.

Čez nekoliko trenutkov se je stric Pera, ki je z željnimi očmi požiral semenišnikove knjige, povrnil k razgovoru.

»Stric Feliks je res zvit, da bi ga strela! On že ve, zakaj te študira za duhovnika. Ko boš duhovnik, boš imel svete knjige in kdo nam bo kaj mogel? S knjigami boš razpolagal in po svoji ljubi volji boš izobčeval, kogar se ti bo ljubilo, in sovražnikom boš tudi pokazal!«

Semenišnik je bil tih.

»Človek, ki je panan, to se pravi proklet iz svetih knjig, kaj je tak človek? Nič, pa prav nič. Povej mi, dragec moj, ali znaš mogoče vsaj oni zagovor, s katerim narediš, da se človek ne more nikdar nasiliti in ne utolažiti žeje. Si kaj slišal o tem? Če znaš, bo to tvoja sreča, še preden dobiš vse redove. Čuj, za nekega bandita vem, s katerim sem govoril o tebi radi tega. Dovolj je, da imaš brevir in talar.«

»Neznosni ste, stric Pera!« je zakričal razkačen Antine in se obrnil. »Ali norite?«

»Norim, norim, ti pa si pretkan, ljubček moj, pretkan kakor tvoj oče, da bi ga strela! Sto skudov bi ti dali.«

»Bodite tako dobri in izginite iz sobe, stric Pera. Takoj ven, marš!«

Hlapec je uvidel, da ta večer ne kaže več pritiskati nanj in je odšel, ne da bi bil užaljen, ker ga je zapodil.

»Uh,« je puhnil Antine, ko je ostal sam. »Taki bebeli!«

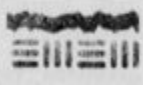
In se je naslonil na okno ves nezadovoljen. Vse lepše je bilo življenje v semenišču in prijetnejše, čeprav je šlo po predpisih. Pa je toliko sanjal o prostosti v tanki in očetovi staji, ki jo je menil prekiniti le tedaj, ko bi šel na izprehod v vas.

Dolgo je stal ob oknu in vedno bolj razločeval posamezne predmete v temi. Tam spodaj je tekla reka; kakor nizek oblak so se risali oleandri na čisto sivino neba. Tanka je bila kakor bi se razprostirala v neskončnost prav tja do obzorja in je izhlapela toplo vonjavo ruše in trave in grmičja. Oljke in stari mandlji v sadovnjaku so tihi obkrožali

hišo. Kot strnjene v celoto je videl Antine z okna njihove vrhove, ki so jih ožarjale zvezde z begotnim bleskom. Čutil se je žalostnega, žalostnega in tudi glava ga je malo bolela. Misli je na Nuoro, na tovarise, na lepe izprehode, na teološke diskusije in na literarne in druge debate. Tu ga pa ni bilo, s katerim bi mogel spregovoriti kako besedo. Z očetom? Z bratom? Z drugimi? Saj so vsi brezbržni, vsi po enem kopitu. Precej drugače je gledal vse kakor pred dobrim letom. Očetov plašč in njegovi očali, Minnajeve modre oči, ki so bile tako neumno radovedne, so mu prav tako presedale kakor napihnjena Tanujeva lica, izkrivljene noge konjskega čuvaja ali zlohotno oko strica Pere. Kratkotamo: nikogar ni ljubil. In začutil je v srcu veliko zevajočo praznoto. Začutil se je osamljenega, žalostnega, ponižanega: čutil je, da je človek. Velika in skrivnostna osamelost noči v tanki je zbegala njegovo dušo in dihet olandrov in ruše mu je vzbudil tajno željo po nemogočem.

Legel je in kmalu zaspal, a še v prvem snu je čutil kakor da ga nekaj tlačil. Sanjal je, da mu je stric Pera ukradel knjige in da se je zato razjezil do hripavosti, medtem ko se je Minnai, ki ni ničesar slišal, smejal s svojimi modrimi, bleščečimi se očmi...

Navajen zgodaj vstajati, je bil Antine že za zore na nogah. Zvižgaje in pevaje se je vrnil k oknu. Težki vtisi prošle noči so splahnili, neznanska radost nad prostostjo mu je razigravala srce. Ko je pospravil v kovčeg na varno knjige, je odšel v tanko, kjer se je sprehajal, tekal in telovadil, počel klasične italijanske verze, ki niso prav nič soglašali z divjo sardinsko pokrajino. Ob prvih solčnih žarkih se je zdelo, da se ruše spreminjajo v velike zlate preproge, v katere so vezeni vijoličasti cveti usahlega osata; modra kakor nebo se je svetlikala reka in odnašala rdečkaste in vijoličaste cvetove oleandrov in konjske mete, ki so obletevali, udarjajoč z listi ob tihe vode.

LAJDA KNIŽNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 28 zvezkov: A. Sheehan, Nollag Povest izreke dekleta, 24 Din. vez 82 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka, Lujško-srbska povest, 22 Din. vez 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hiti cesarja Montezuma, 32 Din. vez 42 Din. — 26 zvezek: Haggard, Hiti cesarja Montezuma, 32 Din. vez 42 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otrci solna, 24 Din. vez 32 Din.

